ANDERS DENKEN, SAMEN DOEN

"koers blijven houden"

Begroting 2018

Gemeente Wijchen

Wijchen, oktober 2017

Inhoudsopgave

1. Voorwoord 4
2. Invulling moties Kaderbrief 2018 6
3. Structureel meerjarenperspectief 2018 - 2021 8
4. Provinciaal Toezicht 26
5. Incidenteel meerjarenperspectief 27
6. Eindsaldo structurele en incidentele begroting 2018-2021 29
7. Verloop Algemene Reserve 30
8. MeerjarenInvesteringsOverzicht (MIO) 31
9. Bouwgrondexploitatie 32

Bijlagen 33

Bijlage 1: Structureel Perspectief Programmabegroting oktober 34
Bijlage 2: Incidenteel perspectief 2018-2021 35
Bijlage 3: Budgetruimte en extra inkomsten 37
Bijlage 4: Uitzettingen, onontkoombaar 38
Bijlage 5: Uitzettingen, areaaluitbreidingen 39
Bijlage 6: Uitzettingen, nieuwe beleid 40
Bijlage 7: Niet toegekend nieuw beleid 43
Bijlage 8: Incidenteel 44
Bijlage 9: Verloop Algemene Reserve 48
Bijlage 10: Investeringslijst en kredietverlening 2018 - 2019 49
Bijlage 11: Onderhoudsplan Vastgoed 51
Bijlage 12: Voorbeeldaanslagen meerpersoonshuishoudens 52
Bijlage 13: Lijst van afkortingen 53

1. Voorwoord

Voor u ligt de Programmabegroting 2018: Anders denken, samen doen met als subtitel: 'koers blijven houden' Dit in vervolg op 'klaar om te wenden', 'wind tegen, maar op koers' en 'koers houden!' van de programmabegrotingen 2015, 2016 en 2017.

Laatste begroting van deze periode.
De Begroting 2018 – 2021 is de laatste begroting van deze raadsperiode. Een periode waarin veel gerealiseerd is. Investeren in en bouwen aan de toekomst van Wijchen. De bouwprojecten op de Huurlingsedam en de Oostflank, de parkeergarage bij het station en het nieuwe Huis van de gemeente zijn tastbare voorbeelden hiervan. Maar ook het behoud van het sociale gezicht met goede voorzieningen voor WMO en Jeugd, inkomensvoorzieningen en armoedebeleid zijn mooie resultaten. Lokaal is de basis gelegd voor een duurzaam Wijchen, met de uitgangspunten voor een routekaart en omgekeerd inzamelen. Regionaal wordt groene elektriciteit ingekocht en de regionale routekaart wordt geactualiseerd. De voorzieningen voor sport, recreatie, kunst en cultuur zijn van een hoog niveau. Ook de openbare ruimte ligt er goed bij en met de aanpak van slechte wegbermen in het buitengebied is een start gemaakt. Het veiligheidsgevoel in Wijchen is hoog en de ondermijning door criminele organisaties van het openbaar bestuur wordt integraal aangepakt. Wijchen speelt een stevige rol in de regio met een trekkersrol op de onderwerpen duurzaamheid en regionale ontwikkeling Rijk van Nijmegen 2025. Tot slot wordt de ambtelijke fusie op 1 januari 2018 een feit om daarmee doelstellingen te bereiken op onder andere het gebied van versterkte bestuurlijke kracht, verhoogde kwaliteit van dienstverlening, verminderde kwetsbaarheid en kansen voor medewerkers. Ondanks deze mooie resultaten rust dit college niet op zijn lauweren de komende maanden en zal zich onder andere in blijven zetten voor de verdere ontwikkeling van woningbouw, leefbaar houden van de kernen met ontwikkelingen in Batenburg en Hernen – Bergharen, het op orde houden van de openbare ruimte en innovatie in de zorg met de populatie gebonden bekostiging.

Hoewel de ambities van dit college verder reiken dan de komende maanden, beseft het college terdege dat deze begroting niet volledig 'dichtgetimmerd' moet zijn voor de komende jaren. Ook een nieuw college zal straks immers zijn eigen stempel willen drukken.

Bij het opstellen van de begroting is het college geconfronteerd met hogere lasten van WMO/Jeugd en Ibor dan eerder voorzien. Gedurende het begrotingsproces heeft het college gewikt en gewogen hoe hiermee om te gaan. Het college realiseert zich dat in het voorliggende perspectief het realiseren van ambities van zowel het huidige college als nieuwe college sterk afhankelijk is van de mate van realiseren van de taakstellingen op de Wet Buig en WMO/Jeugdzorg. Bij het opstellen van het huidige perspectief was er geen duidelijkheid over de impact van de maatregelen van het nieuwe kabinet. Indien de impact bekend is, bezien we de gevolgen voor het voorliggende perspectief en delen we de uitkomsten met de Raad via een beslisnota.

De begroting geeft bestaand beleid en gewenst nieuw beleid
Op bestaand beleid is de Begroting 2018 – 2021 gebouwd. Het college heeft haar ambities ook vertaald in het gewenste nieuw beleid. De septembercirculaire van het ministerie van BZK is in de cijfers meegenomen. Tevens is een aantal onontkoombare onderwerpen verwerkt. Verderop in de begroting vindt u dit terug met de nodige toelichtingen. Bij het toevoegen van nieuw beleid is de leidraad voor het college geweest het op peil houden van voorzieningen en het verder bouwen aan de toekomst van Wijchen.

Als uitgangspunt is gehanteerd dat dat de gemiddelde lastendruk voor de inwoners niet meer dan trendmatig mag stijgen, tenzij de inwoners daarvoor ook extra dienstverlening krijgen.

Daarnaast heeft het college een aantal wensen opgenomen, die nog niet vertaald zijn in het meerjarenperspectief. Het college nodigt de raad uit hierover zijn mening te geven tijdens de behandeling van deze begroting.

Begroting 2018-2021: sluitende jaarschijf 2018
De doelstelling van het begrotingsproces om te komen tot een sluitende jaarschijf 2018 is gerealiseerd. Daarmee is het mogelijk om onder repressief toezicht van de provincie te blijven (lichtste vorm). Wat ook dat betreft is dit begrotingsproces een voortzetting van het solide financiële beleid van de afgelopen jaren.

Het incidenteel perspectief is sluitend door een onttrekking aan de Algemene Reserve. Binnen het incidenteel perspectief zijn aanzienlijke stortingen voorzien in de Voorziening Riool en in een te vormen reserve Afdekking risicoprofiel Wet Buig en WMO/Jeugd. Binnen het perspectief nadert de stand van de Algemene Reserve het peil van de gewenste ondergrens (afdekking risico profiel) van de Algemene Reserve.

Wederom stelt het college vast dat de incidentele inkomsten uit bouwgrondexploitatie en winstuitkeringen GR Bijsterhuizen langzamerhand opdrogen.

2. Invulling moties Kaderbrief 2018

Bij de behandeling van de Kaderbrief (17 1 6934) is een aantal moties aangenomen. Bij het opstellen van de begroting is aandacht besteed aan deze moties. In onderstaande tabel zijn de moties benoemd en de verwijzing naar de uitwerking in dit document. Het betreft de volgende moties:

Tabel 2-01: Afwikkeling moties.

Motie	Toelichting
Ecologische verbindingszone (evz) • Een plan van aanpak op te stellen met scenario's ter afronding van de ecologische verbindingszone en de resultaten hiervan begin 2018 te presenteren aan de gemeenteraad van Wijchen; • een raming van de eventuele kosten voor de verkenning van het afronden van de ecologische verbindingszone in de begroting van 2018 op te nemen.	Op dit moment is het nog de vraag of provincie en gebiedspartijen überhaupt bereid zijn weer mee te gaan werken aan de afronding van de evz. Vooralsnog gaan we uit van een positieve houding. Daarom laten we in de 1e helft van 2018 een verkenning opstellen. Pas daarna kunnen we overgaan tot een plan van aanpak en de daarbij behorende kostenramingen. Het geld voor de verkenning hebben we opgenomen in het incidenteel perspectief.
Beleid tegenprestatie bijstandsgerechtigden • Actief te blijven sturen om het beleid te optimaliseren teneinde het aantal bijstandsgerechtigden verder terug te dringen; • De gemeenteraad voor de begroting van 2018 van een evaluatie te voorzien; • Deze evaluatie te voorzien van aanbevelingen om meer bijstandsgerechtigden aan het werk te krijgen.	Hiervoor ontvangt de Raad een informatienota voorafgaand aan de begrotingsvergadering.
Verduurzaming van gemeentelijk vastgoed • het resterende bedrag van ruim € 800k te reserveren voor verduurzaming van het overige gemeentelijke vastgoed, • actief met dit bedrag te kijken naar mogelijkheden voor verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed • aan te sluiten bij het gemeentelijk project "Meten is weten".	• Het genoemde bedrag van € 800k is in de Begroting 2018 naar de Algemene Reserve overgeboekt. Dit bedrag is dus niet meer geoormerkt beschikbaar. Onttrekken van een dergelijk bedrag aan de Algemene Reserve is op korte termijn niet mogelijk gezien de stand van de Algemene Reserve ten opzichte van de noodzakelijke ondergrens ter afdekking van het risicoprofiel. • Momenteel wordt een onderzoek uitgevoerd, waarbij ook de verplichtingen in het kader van EED, de EPBD en de wet milieubeheer worden meegenomen. Medio 2018 verwachten wij het onderzoek te hebben afgerond. Daarna zullen wij u de raad informeren. Op basis van de plannen voor te nemen maatregelen komen we met een voorstel naar de raad, waarbij de financiële gevolgen in beeld zijn gebracht.
Aanpak Woonoverlast • Een wijziging van de Algemene Plaatselijke verordening (APV) ter besluitvorming voor te bereiden waarin de burgemeester de bevoegdheid krijgt om deze nieuwe wet te gebruiken.	In het vierde kwartaal van 2017 bieden wij u een gewijzigde Algemene plaatselijke verordening ter besluitvorming aan. De uitwerking van deze motie is daar een onderdeel van.

Motie	Toelichting
Pilot Elektrische Poolauto/Deelauto • Om de haalbaarheid te onderzoeken van twee elektrische pool- en deelauto's: Auto 1: Standplaats gemeentekantoor, in eerste instantie niet te reserveren door inwoners/bezoekers. Na eerste ervaringen wellicht wel in avonduren en weekend. Auto 2: Standplaats station Wijchen, te reserveren door inwoners/bezoekers • De resultaten van het haalbaarheidsonderzoek vóór de begrotingsbehandeling te presenteren inclusief een dekkingsvoorstel.	Hiervoor ontvangt de Raad een nota voorafgaand aan de begrotingsvergadering.

Aanvullende informatie-/beslisnota's
In deze begroting zijn onderwerpen genoemd, waarvoor we ook separaat raadsnotities aanleveren. Het betreft:

- **Ibor**
  Beschikbaar voor de begrotingsvergadering.

- **Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP)**
  Beschikbaar in december 2017.

- **Verkeersmaatregelen Kerkeveld**
  Beschikbaar voor de begrotingsvergadering.

- **Minimabeleid, <u>uitbreiden</u> geld-terug-regeling voor kinderen (motie bij 17-3-1977)**
  Beschikbaar voor de begrotingsvergadering.

- **Minimabeleid, <u>optimalisering</u> geld-terug-regeling voor kinderen (motie bij 17-3-1977)**
  Beschikbaar voor de begrotingsvergadering.

- **Septembercirculaire 2017**
  Beslisnota beschikbaar voor de begrotingsvergadering

3. Structureel meerjarenperspectief 2018 - 2021

In de Kaderbrief 2018-2021 is aan de Raad een beeld geschetst van het geactualiseerde structurele perspectief t.o.v. het perspectief van de Begroting 2017. In deze actualisatie zijn de uitkomsten van de septembercirculaire 2017 verwerkt. Tussen het moment van opstellen van de kaderbrief en dit boekwerk zijn mutaties in het geschetste perspectief opgetreden. In hoofdstuk drie is bij de afzonderlijke onderwerpen de voorziene mutatie van de kaderbrief aangegeven.

Om aansluiting te geven tussen deze nota en de Programmabegroting 2018 (bestaand beleid, versie september) verwijzen wij u naar bijlage 1 van deze nota. Na besluitvorming leggen we deze nota en de programmabegroting voor aan de provincie ter toets. Voor de Raad voegen we beide stukken samen en bieden een herziende programmabegroting aan in december.

Tabel 3-00: Structureel meerjarenperspectief 2018-2021 t.o.v. Begroting 2017.

Nr.	**Ontwikkelingen ten opzichte van MJB 2017-2020** *(x € 1.000)*	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
	Begroting 2017	813	383	844	1.337
	Decembercirculaire 2016 (16 1683)	-50	-53	-52	-51
	Meicirculaire 2017 (17 – 6275)	757	991	951	941
	Startpositie 2018 t/m 2021	**1.520**	**1.321**	**1.743**	**2.227**
3.01	Bijzondere bijstand	-3	18	20	3
3.02	BUIG	273	287	22	509
3.03	Decentralisaties	-431	-663	-495	-192
3.04	IBOR	-211	-211	-211	-211
3.05	Gemeenschappelijke regelingen	-138	13	110	221
3.06	Huis van de gemeente	0	0	0	0
3.07	Bouwleges	0	0	0	0
3.08	Gemeentefonds	83	-64	-118	10
3.09	Prijscompensatie	-161	-310	-405	-432
3.10	Formatiekosten	-787	-828	-954	-966
3.10	Dekking uit bouwgrond en investeringen	-16	4	-16	20
3.11	Kapitaallasten	41	-20	129	-152
3.12	Rente	62	49	-141	-111
3.13	OZB	148	189	231	283
3.14	Tarieven en leges	-12	10	3	40
3.15	Inkrimpingen	372	169	147	143
3.16	Uitzettingen	-55	-66	-62	-57
3.17	Nieuw Beleid	-119	-268	-305	-325
	Subtotaal mutaties	**-954**	**-1.691**	**-2.045**	**-1.217**
	Saldo structureel Begroting 2018	**566**	**-370**	**-302**	**1.010**

Zoals aangegeven in de Kaderbrief 2018 ligt onze focus bij het opstellen van de Begroting 2018 in eerste instantie op een sluitende structurele jaarschijf 2018. In tweede instantie ligt het accent op een sluitend structureel meerjarenperspectief en de mogelijkheid om nieuw beleid te honoreren.

De voorliggende jaarschijf 2018 sluit structureel en zal voldoen aan de beoordeling van de provincie, in haar rol als toezichthouder (inclusief toetst op de opgenomen stelposten). De volgende jaarschijven 2019 en 2020 laten een negatief resultaat zien. De impact van de Wet Buig en WMO/Jeugd is in deze jaren duidelijk zichtbaar. Wij gaan er van uit dat beide pijndossiers met de getroffen maatregelen en groei van de economie opgelost zijn in 2021. Deze jaarschijf laat dan ook een positief resultaat zien. Om de opgenomen taakstellingen in het structurele perspectief af te dekken, is in het incidenteel perspectief een reserve gevormd (zie hoofdstuk 4).

Onderstaand treft u een toelichting aan op de genoemde onderwerpen in tabel 3-00.

3.01 Bijzondere Bijstand

Het huidige beleid gaat uit van een inkomensgrens van 110% voor alle regelingen. Uitzonderingen hierop zijn de individuele inkomenstoeslag (100%), de bewindvoeringskosten (110%), Collectieve Zorgverzekering Minima (120%) en de WMO-forfaitaire regeling (120%).

In de Begroting 2017 hielden we rekening met extra aanvragen vanwege de toename van het aantal statushouders. We verwachten nu een lagere toename van het aantal statushouders dan waar we eerder meerjarig nog rekening hadden gehouden. Evenals vorig jaar geldt als uitgangspunt dat de gevolgen van de economische crisis aanhouden tot 2021.

Tabel 3-01: Lasten Bijzondere Bijstand 110%.

x € 1.000	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Begroting 2017	**1.571**	**1.565**	**1.415**	**1.305**
Technische correctie armoedebeleid naar WMO)	-25	-45	-25	-25
Begroting 2017 geactualiseerd	**1.546**	**1.520**	**1.390**	**1.280**
Begroting 2018	1.549	1.502	1.480	1.498
Afloop effect crisis	0	0	-110	-221
Begroting 2018	**1.549**	**1.502**	**1.370**	**1.277**
Mutatie	**-3**	**18**	**20**	**3**
Mutatie opgenomen in Kaderbrief 2018	*-3*	*18*	*17*	*0*

Bovenstaande mutatie leidt vanaf 2019 tot een verbetering van het meerjarenperspectief.

3.02 Wet BUIG

Aan de inkomstenkant gaan we uit van het voorlopig budget 2018 (gepubliceerd op 29 september 2017). De Rijksinkomsten worden berekend via een objectief verdeelmodel, hierbij hanteert het Rijk het uitgangspunt dat voor alle gemeenten samen een toereikend macrobudget wordt vastgesteld.

Aan de kostenkant gaan we uit van het aantal uitkeringen van de rapportage t/m september 2017. Voor de jaren daarna volgen we de macro-economische index uit de septembercirculaire 2017. Ten opzichte van de Begroting 2017 zijn de maatregelen opnieuw geëvalueerd en hierin verwerkt om beter grip te kunnen krijgen en te komen tot lagere aantallen binnen BUIG. Hierbij is ook weer rekening gehouden met een demping van de haalbaarheid uit voorzichtigheidsprincipe.

Tabel 3-02a: Aantallen bijstandsontvangers.

	2018	**2019**	**2020**	**2021**
BUIG berekende aantallen (opgenomen in Rijksbijdrage)*	**664**	**647**	**670**	**695**
BUIG aantallen begroting 2017	**750**	**751**	**695**	**665**
Aantallen BUIG gemiddeld 2017	756	756	756	756
Macro economische index	3	6	27	54
Effect maatregelen	-37	-73	-97	-97
Afloop crisis	0	0	0	-18
BUIG aantallen Begroting 2018	**722**	**689**	**686**	**695**
Verschil t.o.v. toegekende aantallen Rijksbijdrage	**-58**	**-42**	**-16**	**0**

** Aantallen doorgerekend op basis van de bovenstaande uitgangspunten*

Onderstaande tabel laat de effecten van de aantallen bijstandsontvangers zien in euro's, met de vergelijking naar de cijfers opgenomen in de Begroting 2017.

Tabel 3-02b: Resultaat BUIG, exclusief effect gemeentefonds.

x € 1.000	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Rijksbijdrage Begroting 2017	10.217	10.442	10.359	10.344
Kosten BUIG Begroting 2017	11.667	12.336	11.782	10.860
Inzet maatregelen	-600	-907	-1.165	0
Subtotaal	**-850**	**-987**	**-258**	**-516**
Demping haalbaarheid maatregelen	300	454	693	0
Saldo BUIG Begroting 2017 (ADSD)	**-1.150**	**-1.441**	**-951**	**-516**
Rijksbijdrage Begroting 2018	9.970	10.055	10.383	10.805
Kosten BUIG Begroting 2018	11.359	11.716	11.988	10.909
Inzet maatregelen	-511	-1.014	-1.354	0
Subtotaal	**-878**	**-647**	**-252**	**-6**
Demping haalbaarheid maatregelen	256	507	677	0
Uitname reserve BUIG	-256	0	0	0
Saldo BUIG Begroting 2018	**-878**	**-1.154**	**-929**	**-6**
Mutatie t.o.v. de begroting 2017	**273**	**287**	**22**	**509**
Mutatie opgenomen in Kaderbrief 2018	*-43*	*363*	*312*	*518*

Bovenstaande mutatie leidt tot een verbetering van het meerjarenperspectief ten opzichte van de Begroting 2017. Enerzijds wordt dat met name veroorzaakt door de inzet van de reserve BUIG (2018) en anderzijds doordat de instroom van de statushouders integraal is verwerkt en tenslotte door een lagere gemiddelde uitkering dan waarmee eerder rekening was gehouden.

3.03 Decentralisaties Jeugd / WMO nieuw

In de kaderbrief is uitgegaan van bestaand beleid. Het college zet vanaf 2018 in op het instrument populatiebekostiging, om de uitvoering van deze decentralisaties te bewerkstelligen binnen de toegekende Rijksmiddelen. Als doelstelling hebben we ons gesteld om dit aflopend naar 2021 te realiseren. Uitgaande van het handhaven van het hedendaagse kwaliteitsniveau betekent dit een zeer forse uitdaging. Conform de systematiek Wet Buig (3.02) achten we het vanuit risicobeheersing noodzakelijk om de haalbaarheid van de ombuiging financieel te dempen.

Om een ombuiging in gang te zetten, is het in eerste instantie noodzakelijk om initiatieven te ontwikkelen en te initiëren om de ombuiging te faciliteren. Daartoe is in het incidentele perspectief voor de jaarschijf 2018 € 500k opgenomen (hoofdstuk 5). Het te verwachten positieve effect van de te nemen maatregelen is verwerkt in de jaarschijven 2019-2021 van het structurele perspectief.

De doelstellingen en effecten van het bovenstaande zijn verwerkt in tabel 3-03c.

3.03a Jeugd

Onderstaande inkomsten zijn conform de septembercirculaire 2017. De integratie-uitkering wordt één op één doorvertaald op de betreffende budgetten. Aan de kostenkant is rekening gehouden met regionale inkoop en de gewenste bedrijfsvoering/LTP.

Tabel 3-03a: Besteding Jeugdzorg.

JEUGD	2.018	2.019	2.020	2.021
Saldo begroting 2017	**-1.317**	**-1.213**	**-1.071**	**-1.028**
Inkomsten:				
Rijksmiddelen o.b.v. septembercirculaire 2017	7.355	7.382	7.429	7.480
Eigen bijdragen	0	0	0	0
Totaal inkomsten	**7.355**	**7.382**	**7.429**	**7.480**
Uitgaven:				
Producten				
Blok B	4.140	4.140	4.140	4.140
Blok C	3.113	3.113	3.113	3.113
Landelijke producten (LTA)	368	369	371	374
Veilig thuis	179	180	181	181
PGB	468	468	468	468
Regionaal Ondersteuning Bureau (ROB)	59	60	60	60
Lokale ToegangsPoort (LTP)	198	199	210	209
Bedrijfsvoering	439	442	443	443
Totaal uitgaven	**8.965**	**8.971**	**8.987**	**8.989**
Saldo begroting 2018	**-1.609**	**-1.589**	**-1.558**	**-1.509**
Mutatie t.o.v. Begroting 2017	**-292**	**-376**	**-487**	**-481**
Mutatie opgenomen in Kaderbrief 2018	*-730*	*-755*	*-725*	*-725*

3.03b WMO Nieuw

Onderstaande inkomsten zijn conform de septembercirculaire 2017. De inkomsten zijn als integratie-uitkering onderdeel van de Algemene Uitkering, en vallen dus niet meer onder de doeluitkering Sociaal Deelfonds, wat is komen te vervallen. De integratie-uitkering wordt één op één doorvertaald op de betreffende budgetten. Aan de kostenkant is rekening gehouden met regionale inkoop en de gewenste bedrijfsvoering/LTP. In de ramingen is rekening gehouden met het huidige beleid.

Tabel 3-03b: Verloop budgetten WMO Nieuw.

WMO Nieuw	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Saldo begroting 2017	**775**	**728**	**689**	**680**
Inkomsten:				
Rijksmiddelen o.b.v. septembercirculaire 2017	5.102	5.044	5.037	5.063
Eigen bijdragen	100	100	100	100
Totaal inkomsten	**5.202**	**5.144**	**5.137**	**5.163**
Uitgaven:				
Lokale regelingen	920	962	962	962
Producten				
Blok A	621	621	621	621
Blok B	2.427	2.427	2.427	2.427
Landelijke producten (ZG)	29	29	29	29
Veilig thuis	124	123	123	123
PGB	362	362	362	362
Regionaal Ondersteuning Bureau (ROB)	41	41	41	41
Lokale ToegangsPoort (LTP)	137	136	142	142
Bedrijfsvoering	305	302	300	300
Totaal uitgaven	**4.967**	**5.003**	**5.007**	**5.006**
Saldo begroting 2018	**235**	**141**	**130**	**157**
Mutatie t.o.v. Begroting 2017	**-540**	**-587**	**-559**	**-523**
Mutatie opgenomen in Kaderbrief 2018	*244*	*243*	*283*	*283*

Tabel: 3-03c Saldo 2D'S Jeugd en WMO nieuw.

Totaal decentralisaties	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Saldo begroting 2017	**-443**	**-410**	**-308**	**-348**
Saldo WMO	235	141	130	157
Saldo Jeugd	-1.609	-1.589	-1.558	-1.509
Saldo	**-1.374**	**-1.448**	**-1.428**	**-1.353**
Doelstelling Rijksbijdrage	400	400	800	1.353
Egalisatie bestaande WMO	100	75	75	0
Subtotaal	**-874**	**-973**	**-553**	**0**
Demping haalbaarheid ombuiging conform kaderbrief	0	-200	-400	-790
Effect inzet middelen incidenteel	0	100	150	250
Begroting 2018-2021	**-874**	**-1.073**	**-803**	**-540**
Mutatie	**-431**	**-663**	**-495**	**-192**
Mutatie opgenomen in de kaderbrief 2018	*-485*	*-412*	*-291*	*-192*

Bovenstaand verloop betekent een verslechtering van het gehele meerjarenperspectief.

3.04 IBOR

Bij de behandeling van de Begroting 2017 hebben wij u geïnformeerd over ontwikkelingen die het IBOR raken. Het slechts mogen bestrijden van onkruid op niet chemische wijze, de aanbesteding machinaal groenonderhoud, het verzoek van de Raad betreffende aanpak van bermen in het buiten gebied, de draagkracht van de civiele kunstwerken e.d. hebben tot de vraag geleid of wij binnen de beschikbare middelen in staat zijn om het huidige kwaliteitsbeeld te handhaven. De beantwoording van deze vraag is door ons toegezegd bij de behandeling van de Begroting 2018. Vooruitlopend op de beantwoording heeft de Raad vanaf 2018 structureel € 300k toegevoegd aan het budget.

Op basis van het geactualiseerde areaal zijn we als eerste gestart met het doorrekenen van de benodigde structurele onderhouds- en vervangingsbudgetten op basis van het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau. Deze doorrekening laat het onderstaande beeld zien.

* 1.000	Onderhoud	Vervanging
Beschikbaar	€ 4.860	€ 2.032
Benodigd	€ 3.788	€ 3.715
Totaal	€ 1.072	-/- € 1.683
Verschil (tekort)	-/-€ 611	

Het totale tekort bedraagt € 611k, indien we de eerder genoemde stelpost van € 300k eraf halen. Dan resteert een tekort van € 311k, dit is exclusief de verbetermaatregelen voor de bermen.

Bovenstaand overzicht laat ook zien dat we in de het verleden meer geld geraamd hebben voor onderhoud (€ 1.072k) en minder hebben gespaard voor de vervanging van het areaal (- € 1.683k). Het gevolg is dat het werkelijk gemeten kwaliteitsniveau buiten hoger is dan de vastgestelde norm. Vanaf 2018 zullen we deze onbalans in de begroting herstellen.

Naast een verschuiving tussen de budgetten van onderhoud en vervanging zullen er ook budgetten verschoven moeten worden tussen de disciplines binnen het Ibor. Dat is weergegeven in onderstaande tabel.

* 1.000	Begroting	Norm-Ibor	Verschil
Groen	€ 1.927	€ 1.727	€ 201
Verharding	€ 3.301	€ 3.880	- € 579
Meubilair	€ 882	€ 809	€ 73
Reiniging	€ 576	€ 699	-€ 122
Riolering en Water*	€ 70	€ 104	- €34
Civiele Kunstwerken	€ 134	€ 283	- € 149
Totaal	**€ 6.892**	**€ 7.503**	**- €611**

* het betreft hier niet het taakveld riolering maar aan de watertaak gerelateerde werkzaamheden

In de gemaakte afwegingen om te komen tot een sluitende begroting achten we het binnen het huidige financieel kader niet realistisch om het resterende tekort van € 311k aan te vullen. Wij gaan slechts uit van een uitzetting van € 211k.

Voor de verbetermaatregelen voor de bermen kiezen we vooralsnog voor een incidentele oplossing, waarvan de vervanging structureel is voorzien (zie 3.17 en hoofdstuk 5).

Op basis van het bovenstaande is het verloop van de stand van de voorzieningen van de kapitaalgoederen binnen het Ibor in beeld gebracht. De voorzieningen zijn doorgerekend met de "nieuwe" norm bedragen en gehele looptijd van de kapitaalgoederen uit het voorliggende Iborplan. Bij de beoordeling van de voorzieningen is getoetst of een voorziening voor 10 jaar toereikende middelen heeft om de geplande vervangingen uit te voeren. Indien dat niet het geval was, is financieel bijgestuurd. Onderstaand zijn de bevindingen en financiële bijsturing weergegeven.

Enkele jaren geleden hebben we de voorziening civiele kunstwerken afgesplitst van de voorziening wegen. We hebben toen geen beginstand overgedragen. Op basis van het Ibor plan is het wel noodzakelijk om dit alsnog te doen. Daartoe is nu € 750k onttrokken aan de voorziening wegen en gestort in de voorziening civiele kunstwerken. Daarmee hebben beide voorzieningen voldoende middelen om de geplande investeringen te kunnen uitvoeren. Ook voor de voorziening openbare verlichting voorzien wij geen problemen. Voor groen gaan we uit van een ideaalcomplex omdat het hier levend materiaal betreft is het veel lastiger om langere termijn planningen te maken. De voorziening heeft binnen dit taakveld slechts een egaliserend karakter.

In 2017 is een nieuw rioolbeheerplan opgesteld, ook binnen dit product vindt een verschuiving plaats tussen de budgetten voor de exploitatie en de vervanging. Maar ook met de geactualiseerde verhoogde storting heeft de voorziening niet voldoende middelen om de komende 10 jaar te voorzien in de vervanging van het rioolstelsel.

Daarom is het noodzakelijk om twee keer een bedrag van € 2 mln uit de algemene reserve toe te voegen aan de voorziening riolering. De eerste tranche in 2018 en de tweede in 2019. Daarnaast is voorzien dat de rioolheffing jaarlijks met 1% stijgt om de voorziening op het gewenste niveau te brengen. Voor 2019 is nog een extra verhoging van 1% meegenomen. We kunnen niet uitsluiten dat in de komende jaren extra verhogingen noodzakelijk zijn. Klimaatverandering heeft ook impact op ons rioolstelsel.

Uiteraard blijven we zoeken naar alternatieven om de vervanging van het stelsel op een andere manier aan te pakken waardoor bezuinigingen gerealiseerd kunnen worden, zodat op de lange termijn verhoging van de tarieven wordt voorkomen.

3.05 Gemeenschappelijke Regelingen

In onderstaande tabel is de impact van de ingediende Begrotingen 2018 van de gemeenschappelijke regelingen in beeld gebracht. De impact is gebaseerd op de besluitvorming van de GR-besturen.

Tabel 3-05a: Totaalbeeld gemeenschappelijke regelingen conform gemeentelijke zienswijze.

	x € 1.000	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
a)	Mutatie MGR (17 7B 4432)	-45	75	195	316
b)	Mutatie ODRN (17 8 4632)	10	14	19	19
c)	Mutatie GGD (17 5 4319)	-86	-47	-44	-38
d)	Mutatie VRGZ (17 8 5444)	-35	-47	-78	-94
e)	Mutatie GR Munitax (netto)	0	0	0	0
f)	Mutatie MARN (17 8 4945)	18	18	18	18
g)	Mutatie VRAN (16 5 1019)	0	0	0	0
	Totaal mutatie GR'en	**-138**	**13**	**110**	**221**
	Totaal opgenomen in Kaderbrief 2018	-75	49	174	295

Vanaf 2019 leidt bovenstaande mutatie leidt tot een verbetering van het van het meerjarenperspectief. Hierna treft u een toelichting aan op de mutaties.

3.05a MGR

In onderstaande tabel is de begroting van het Werkbedrijf, inclusief geïntegreerde begroting voor de uitvoering van de WSW (BREED), afgezet tegen het gemeentelijk budget voor deze taken.

Onder de inkomsten zijn in de tabel naast de rijksbijdragen op het gebied van participatie (WWB-Werkdeel) en de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW), ook de deelbudgetten uit Wet BUIG (loonkostensubsidie) en WMO Nieuw (doeluitkering Arbeidsmatige dagbesteding) en inzet van de reserve regionaal Werkbedrijf opgenomen. Op module 1 Werkbedrijf SW zal het tekort jaarlijks oplopen bij ongewijzigd beleid. Op module 1 participatie was in ons meerjarenperspectief rekening gehouden met structureel oplopende kosten. Op basis van de Begroting 2018 van de MGR is dit neerwaarts bijgesteld.

Tabel 3-05b: MGR

x € 1.000	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Saldo Begroting 2017	**355**	**355**	**355**	**355**
Beschikbaar in gemeentelijke begroting				
Module 1 Werkbedrijf, SW	4.549	4.226	4.147	4.147
Module 1 Werkbedrijf, participatie	1.638	1.928	1.925	1.925
Module 1 Werkbedrijf, vastgoed	0	0	0	0
Module 2 IRvN	0	0	0	0
Module 3 BO	33	33	33	33
Totaal	**6.219**	**6.187**	**6.104**	**6.104**
Opgenomen in MGR begroting				
Module 1 Werkbedrijf, SW	5.211	5.015	4.782	4.568
Module 1 Werkbedrijf, participatie	1.367	1.418	1.454	1.553
Module 1 Werkbedrijf, vastgoed	28	22	16	9
Module 2, iRvN	0	0	0	0
Module 3, BO	13	13	13	13
Totaal	**6.619**	**6.467**	**6.264**	**6.143**

x € 1.000	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Saldo Begroting 2018	**400**	**280**	**160**	**39**
Totaal mutatie t.o.v. Begroting 2017	**-45**	**75**	**195**	**316**
Totaal mutatie opgenomen in de Kaderbrief 2018	*-45*	*75*	*195*	*316*

De mutatie leidt vanaf 2019 tot een verbetering van het meerjarenperspectief.

3.05b ODRN
In 2017 hebben we 0,78 fte aan asbest- en bodemtaken overgedragen. Dit staat gelijk aan een jaarlijks bedrag in onze begroting van € 56k. In de Begroting 2018 tot en met 2021 van de ODRN is hiervoor een bedrag opgenomen van € 93k. In onze zienswijze bij de Begroting 2018 is aan de ODRN verzocht om hun begroting aan te passen. De ODRN heeft echter onze zienswijze niet overgenomen en de begroting gehandhaafd op een bijdrage van de gemeente Wijchen van € 509k. De bijdrage van de gemeente Wijchen bedraagt in 2018 echter maximaal € 482k waardoor minder diensten voor asbest- en bodem kunnen worden afgenomen. In de begroting is nu een iets hoger bedrag opgenomen, dit wordt nu aangepast. De post onderhanden werk wordt vanaf 2017 verantwoord in de balans als vordering op de deelnemers en in de exploitatie wordt de opbrengst als deelnemersbijdrage meegenomen.

3.05c GGD
Naar aanleiding van de ingediende zienswijze op de conceptbegroting heeft de GGD de zienswijze van Wijchen niet (in zijn geheel) overgenomen. Het indexpercentage is verhoogd van 1,22% naar 1,8%. Daarnaast zijn er extra middelen gevraagd en door het AB toegekend. Dit leidt tot een extra bijdrage voor Wijchen met 86k.

3.05d VRGZ
Naar aanleiding van de ingediende zienswijze op de conceptbegroting heeft de VRGZ haar begroting op enkele punten aangepast. De zienswijze van Wijchen is daarbij niet geheel overgenomen. Dit heeft ten opzichte van de bijdrage van Wijchen, zoals die in de Kaderbrief was verwerkt, beperkte financiële gevolgen.

3.05e Munitax
De door belastingsamenwerking Munitax ingediende begroting past binnen onze begroting.

3.05f MARN
Uit de meerjarenbegroting 2018-2021 blijkt dat de winstuitkering van de MARN de komende jaren ca. € 68k bedraagt. Structureel wordt hiervan € 17k gestort in de afvalstofheffing. In de begroting 2018-2012 is een opbrengst geraamd van € 33k.
Op basis van deze gegevens resteert een structureel voordeel van € 18k.

3.05g VRAN
De (definitieve) begroting van de VRAN is niet beschikbaar. Het opnieuw opstellen van de cijfers kost meer tijd en is niet meer te realiseren binnen de gestelde tijdslijn van onze begroting 2018-2021. Wij nemen in onze begroting de huidige bedragen op zoals ze nu ook in de meerjarenbegroting zijn opgenomen. Voor de definitieve vaststelling komen wij met een aparte nota naar de raad.

3.06 Exploitatielasten Huis van de gemeente
Op 28 juli zijn wij verhuisd naar het Huis van de gemeente. Voor de facilitaire voorzieningen zijn diverse verplichtingen aangegaan. Denk hierbij aan schoonmaak, catering, beveiliging enz. Deze verplichtingen passen binnen de beschikbare middelen van de huidige begroting.

3.07 Bouwleges

In tabel 3-07a zijn de geprognosticeerde inkomsten bouwleges in beeld gebracht.

Vanaf 2020 is er geen overschot meer voorhanden voor afdekking van lasten in het incidentele perspectief.

Tabel 3-07a: Inkomsten bouwleges

x € 1.000	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Begroting 2017 (ADSD)	**670**	**585**	**386**	**330**
Hiervan structureel (inclusief technische correctie bouwplanleges van € 30k)	480	480	330	330
Hiervan incidenteel	190	105	56	0
Begroting 2018	**708**	**648**	**362**	**330**
Hiervan structureel	480	480	330	330
Hiervan incidenteel	228	168	32	0
Mutatie structureel	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie incidenteel	**38**	**63**	**-24**	**0**
Mutatie S opgenomen in Kaderbrief 2018	*0*	*0*	*0*	*0*
Mutatie I opgenomen in Kaderbrief 2018	*31*	*106*	*12*	*0*

In 2017 houden de geraamde kosten en legesinkomsten tegen het huidige tarief van 23 promille elkaar vrijwel in evenwicht. Er is geen sprake van overdekking van legesopbrengsten. Er is echter geen ruimte meer voorhanden voor een tariefsverhoging in 2018.

In onderstaande tabel 3-07b zijn de legestarieven 2017 van diverse gemeenten als referentiekader weergegeven.

Tabel 3-07b: Leges regiogemeenten per € 100k bouwkosten

x € 1,-		**2017**
Beuningen		2.640
Nijmegen		2.600
Gemeente Berg en Dal	bouwkosten tot € 250k	2.400
Gemeente Berg en Dal	bouwkosten boven € 250k	1.600
Wijchen		2.300
Druten		2.100
Heumen	bouwkosten tot € 250k	2.000
Heumen	bouwkosten boven € 250k	1.800

<u>Omgevingswet</u>

De Omgevingswet komt er aan. Wanneer deze in werking zal treden is nog niet bekend maar het zal na 2020 worden. De Omgevingswet is een omvangrijke stelselherziening van het omgevingsrecht. Tientallen wetten en Amvb's (Algemene maatregelen van bestuur) worden in één wet en vier Amvb's geïntegreerd met één samenhangend stelsel van planning, besluitvorming en procedures.
Er komen ook nieuwe instrumenten en (spel)regels, zoals het omgevingsplan, de omgevingsvisie en nieuwe hulpmiddelen, zoals een nieuw digitaal stelsel.

De omgevingswet vraagt vooral ook een andere manier van werken, waardoor een cultuuromslag nodig is: veel meer integraal werken en een andere werkwijze met meer participatie en co-creatie. Meer activiteiten worden door de Omgevingswet gereguleerd via algemene regels, waardoor minder vaak een vergunning nodig is.

De inwoners kunnen ook zelf alle regels inzien. De regels worden daartoe integraal digitaal beschikbaar gesteld op een begrijpelijke en transparante wijze, in het vernieuwde Digitale stelsel Omgevingsrecht (DSO). Hiermee is een grote digitaliseringsslag gemoeid.

De beweging naar meer eenvoud, meer maatwerk, meer integraliteit en minder regels op het terrein van de fysieke leefomgeving is jaren geleden al ingezet met de Wabo (omgevingsvergunning) en wordt met de Omgevingswet verder verbreed.
De Omgevingswet gaat uit van een nog meer integrale werkwijze.

Conform de aanname in de Kaderbrief 2017 dekken we de kosten vanaf 2018 af uit het bestuursakkoord of samenwerking Druten. In de septembercirculaire 2017 zijn geen middelen toegekend.

3.08 Gemeentefonds

De opgenomen inkomsten uit het Gemeentefonds zijn ontleend aan de septembercirculaire 2017. De beslisnota van deze septembercirculaire ligt ter besluitvorming voor aan de Raad in de begrotingsvergadering in november a.s.

Tabel 3-08 ontwikkeling gemeentefonds

x € 1.000	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Septembercirculaire 2017	54.396	54.886	55.193	55.748
Meicirculaire 2017	54.438	55.061	55.430	55.897
Mutatie	**-42**	**-174**	**-237**	**-149**
Taakmutaties	-125	-111	-119	-159
Totale mutatie, vrij besteedbaar	**83**	**-64**	**-118**	**10**
*Mutatie opgenomen in de kaderbrief 2018**	*0*	*0*	*0*	*0*

*Bij de kaderbrief is de meicirculaire door de Raad aangenomen, de effecten van de meicirculaire zijn hierdoor in de startpositie opgenomen (zie ook tabel 3-00).

Bovenstaande mutatie leidt tot een verbetering van het perspectief in 2018, waarna voor 2019 en 2020 een verslechtering optreed en in 2021 een lichte verbetering. Voor een verdere toelichting op deze mutatie verwijzen wij u naar de beslisnota over de septembercirculaire 2017, die afzonderlijk van de begroting aan de Raad is verzonden (17 – 8817).

3.09 Prijscompensatie

Voor het bepalen van de prijscompensatie hanteren we de laatst bekende ontwikkelingen in de circulaires van het gemeentefonds. Immers, de ontwikkelingen van de inkomsten en uitgaven moeten in evenwicht zijn. De nu opgenomen percentages zijn ontleend aan de septembercirculaire 2017.

Tabel 3-09a: Ontwikkeling reëel accres begroting 2018 (jaar op jaar).

	2018	**2019**	**2020**	**2021**
Nominaal accres (inkomsten)	4,83%	2,60%	2,54%	2,20%
Loon- en prijsontwikkeling (uitgaven)	1,60%	1,60%	1,80%	1,90%
Reëel accres (saldo)	3,23%	1,00%	0,74%	0,30%

Tabel 3-09b: Ontwikkeling reëel accres begroting 2018 (cumulatief).

	2018	2019	2020	2021
Nominaal accres (inkomsten)	4,83%	7,56%	10,29%	12,71%
Loon- en prijsontwikkeling (uitgaven)	1,60%	3,23%	5,08%	7,08%
Reëel accres (saldo)	3,23%	4,26%	5,03%	5,35%

Op basis van deze septembercirculaire worden zowel de inkomsten- als de kostenkant gemuteerd. Bij het opstellen van dit boekwerk zijn we voor het meerjarenperspectief uitgegaan van de in tabel 3-09c opgenomen percentages prijscompensatie.

Tabel 3-09c: Inzet cumulatieve prijscompensatie begroting 2018.

	2018	2019	2020	2021
Subsidie	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
BRN	1,22%	2,82%	4,62%	6,52%
Contract	1,60%	3,23%	5,08%	7,08%
Overige	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

3.10 Formatiekosten inclusief overige personele kosten

Bij het opstellen van de begroting gaan we uit van het cao-onderhandelaarsakkoord, dat loopt tot 1 januari 2019. Daarna houden een nullijn aan, totdat we de uitkomsten weten van een nieuw af te sluiten cao-akkoord. Met ingang van 2017 is het ”individueel keuzebudget” (IKB) ingevoerd. De financiële impact is nog niet in te schatten, maar vooralsnog gaan we uit van een budget neutrale uitwerking. De pensioenpremies en de premies sociale lasten zijn gebaseerd op de verwachtingen voor 2018 die in de Miljoenennota zijn opgenomen en op de verwachting van de pensioenkamer. De personele formatie is gebaseerd op de toegestane formatie per 1 april 2017.

Om te voldoen aan het toetsingskader van de provincie dient de in het Gemeentefonds opgenomen percentage voor loonontwikkeling gelijk te zijn aan de toegepaste indexatie aan de kostenkant. Daarvoor nemen we – naast de bekende cao-wijzigingen – een stelpost op. De berekende formatiekosten zijn berekend op de huidige arbeidsvoorwaarden van de gemeente Wijchen.

CAO:
Het onderhandelaarsakkoord voor de nieuwe cao gaat uit van een loonstijging per 1 augustus 2017 van 1,00% en per 1 januari 2018 van 1,50%. Daarnaast wordt de opslag voor het IKB per 1 december 2017 verhoogd met 0,50% en per 1 juli 2018 met 0,25%. In onderstaande berekening gaan we er vanuit, dat dit ook vastgesteld wordt.

Tabel 3-10a: Inzet cumulatieve looncompensatie.

	2018	2019	2020	2021
Loon periodiek	0,50%	0,50%	0,50%	0,50%
Loon cao (excl. Verhoging IKB)	1,50%	0,00%	0,00%	0,00%
Stelpost indexering gemeentefonds	0,00%	1,80%	1,80%	1,80%

Tabel 3-10b: Structurele formatiekosten inclusief overige personele kosten.

x € 1.000	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Totaal Begroting 2017	**15.842**	**16.017**	**16.258**	**16.541**
Begroting 2018	**16.629**	**16.567**	**16.660**	**16.677**
Stelpost indexering gemeentefonds	0	278	552	830
Totaal Begroting 2018	**16.629**	**16.845**	**17.212**	**17.507**
Mutatie	**-787**	**-828**	**-954**	**-966**
Mutatie opgenomen in de Kaderbrief 2018	*-537*	*-572*	*-631*	*-636*

Het bovenstaande betekent een verslechtering van het meerjarenperspectief ten opzichte van de Begroting 2017. De uitzetting wordt voornamelijk veroorzaakt door een hogere indexering (€ 175k, invloed cao en septembercirculaire 2017), stijgen van de premies (€ 270k), uitzetting formatie als gevolg toenemende complexiteit (o.a. decentralisaties) uitvoerende bedrijfsvoeringstaken (€ 95k) en een uitzetting door uit te gaan van het maximum salaris in een functieschaal (€ 255k). De laatste wordt veroorzaakt door het toepassen van de begrotingsregels van de Werkorganisatie Druten - Wijchen.

Voor 2018 is een inschatting op de urenverdeling van het personeel gemaakt. Hieruit komen mutaties voort op de tarieven (effect kostenverdeelstaat) en dekking van personeel op projecten en bouwgrondexploitaties. Onderstaande tabel laat deze effecten zien ten opzichte van de begroting 2017.

Tabel 3-10c: Effect kostenverdeelstaat en dekking uren t.l.v. projecten/bouwgrond.

x € 1.000	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Effect kostenverdeelstaat	-13	8	-12	16
Dekking uit Bouwgrondexploitatie/Investeringen	-3	-4	-4	4
Totaal mutatie kostenverdeelstaat en dekking project uren	**-16**	**4**	**-16**	**20**

3.11 Kapitaallasten

Bij het opstellen van de Begroting 2018 gaan we uit van een rentepercentage voor vervanging- en uitbreidingsinvesteringen van 1,75 procent voor de jaren 2018 t/m 2019, 2 procent voor 2020 en 2,25 procent vanaf 2021. Het hier gepresenteerde rentevoordeel leidt in paragraaf 3.11 tot hetzelfde rentenadeel vanuit het perspectief renteresultaat.

Tabel 3-11: Kapitaallasten

x € 1.000	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Begroting 2017	**4.887**	**4.901**	**5.187**	**4.940**
Waarvan Afschrijvingslasten	3.623	3.692	3.702	3.530
Waarvan Rente	1.264	1.209	1.485	1.410
Begroting 2018	**4.878**	**4.987**	**5.113**	**5.145**
Waarvan Afschrijvingslasten	3.606	3.728	3.741	3.681
Waarvan Rente	1.272	1.258	1.372	1.464
Effect op tarieven	**-32**	**-66**	**-55**	**-53**
Mutatie	**41**	**-20**	**129**	**-152**
Waarvan Afschrijvingslasten	17	-36	-39	-151
Waarvan Rente	-8	-49	113	-54
Mutatie opgenomen in de Kaderbrief	*35*	*-10*	*111*	*-170*

Bovenstaande mutatie leidt in 2018 en 2020 tot een verbetering, de jaren 2019 en 2021 laten een verslechtering zien.

3.12 Renteresultaat

De BBV is op het gebied van rente gewijzigd per 1-1-2017. De systematiek van rentetoerekening en - berekening wijzigt. Vanaf het begrotingsjaar 2017 rekenen we met een variërende omslagrente o.b.v. het werkelijk (begrote) renteresultaat. We rekenen nu met 1,75% voor 2018 en 2019, 2,00% voor 2020 en 2,25% voor 2021.

Tabel 3-12: Renteresultaat.

x € 1.000	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Begroting 2017	**1.353**	**1.285**	**1.527**	**1.527**
Waarvan structureel	1.353	1.285	1.527	1.527
Waarvan incidenteel	0	0	0	0
Begroting 2018	**1.415**	**1.334**	**1.386**	**1.416**
Waarvan structureel	1.415	1.334	1.386	1.416
Waarvan incidenteel	0	0	0	0
Mutatie t.o.v. begroting 2017	**62**	**49**	**-141**	**-111**
Waarvan structureel	62	49	-141	-111
Waarvan incidenteel	0	0	0	0
Mutatie opgenomen in de Kaderbrief 2018	*-67*	*-82*	*-280*	*-259*

Het bovenstaande betekent een verbetering in 2018 en 2019 en een verslechtering van het meerjarenperspectief vanaf 2020.

3.13 Onroerend Zaak Belasting.

De basis voor de meerjarenraming OZB is het jaar 2017. In deze nota gaan we uit van het verwachte bedrag in 2017 (basis 2^{e} Prorap 2017). De opbrengsten OZB worden jaarlijks gecorrigeerd voor de verwachte prijscompensatie. We gaan nu uit van de percentages zoals genoemd in de septembercirculaire 2017.

Tabel 3-13: Meerjarenperspectief inkomsten OZB.

x € 1.000	**index %**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Totaal Begroting 2017		**7.667**	**7.751**	**7.852**	**7.954**
Basis		*7.599*	*7.599*	*7.599*	*7.599*
Herijking basis		*94*	*94*	*94*	*94*
Bijgestelde Basis		**7.693**	**7.693**	**7.693**	**7.693**
Index 2018	*1,60%*	**122**	122	122	122
Index 2019	*1,60%*		**125**	125	125
Index 2020	*1,80%*			**143**	143
Index 2021	*1,90%*				**154**
Totaal Kaderbrief 2018		**7.815**	**7.940**	**8.083**	**8.237**
Mutatie		**148**	**189**	**231**	**283**
Mutatie opgenomen in de kaderbrief 2018		*52*	*99*	*124*	*158*

De mutatie leidt in het gehele meerjarenperspectief tot een verbetering.

3.14 Tarieven en leges

In tabel 3-14a treft u het verloop aan van de geraamde opbrengsten van de producten, die voornamelijk de lastendruk bepalen.

Tabel 3-14a: opbrengsten (x. € 1.000).

	I	II	III	III - I	III -II
	Begroting 2017	Begroting 2017 jaarschijf 2018	Begroting 2018	Index 2018 t.o.v. 2017	Index 2018 t.o.v. 2018
OZB (1)	7.599	7.667	7.815	102,8	101,9
Riool	3.738	3.714	3.921	104,8	105,6
Reinigingsheffing vast	2.282	2.397	2.461	107,8	102,7
Reinigingsheffing vast voorziening	-56	0	0	0,0	
Reinigingsheffing variabel	986	1.016	749	76,0	73,7
Reinigingsheffing eenmalig	0	0	0		
Totaal	**14.549**	**14.794**	**14.946**	**102,7**	**101,0**

1) Bij het vaststellen van de OZB-tarieven is het uitgangspunt de geraamde inkomsten. De tarieven worden naar beneden of naar boven bijgesteld om de stijging of daling van de WOZ-waarden van woningen/niet woningen ongedaan te maken.

Reinigingsheffing

Op 21 februari 2017 heeft de Raad besloten om per 1 juni 2018 over te gaan naar "omgekeerd inzamelen (O.I). De stapsgewijze invoering en het uitstel naar 1 juni 2018 heeft invloed op de tarieven. De reinigingsheffing 2018 voor de periode jan-mei is op de huidige Diftar methode gebaseerd, inclusief de omslag naar het inzamelen van papier met een container. Voor de periode jun-dec zijn de tarieven gebaseerd op het systeem omgekeerd inzamelen.

De implementatie van het systeem omgekeerd inzamelen per 1 juni brengt (financiële) onzekerheden met zich mee. Om deze risico's te kunnen beheersen in 2018 hebben we niet het gehele overschot jaarrekeningsaldo afval 2016 in de Begroting 2018 ingebracht zoals gebruikelijk. Maar hebben we een bedrag in de reserve laten staan om onvoorziene risico's op te kunnen vangen. Indien deze middelen daar niet voor nodig zijn, zullen we deze bij de Begroting 2019 via de gebruikelijke weg teruggeven aan de burger.

We houden vooralsnog de huidige grondslagen van de tarieven in stand, totdat we een stabiel beeld hebben van de effecten van de systeemwisseling. Dit betekent dat de systematiek van toerekenen van kosten naar vaste en variabele heffing gehandhaafd blijft evenals het uitgangspunt van 100% kostendekkendheid. Wij hebben nog steeds het motto "de vervuiler betaalt" hoog in het vaandel en willen dit verder verankeren in 2018.

Door de Raad is bij de behandeling van het besluit tot omgekeerd inzamelen een uitvraag gedaan voor een proef van de inzameling van GFT bij hoogbouw. Deze proef is in september 2017 opgestart en voor een goede pilot laten we deze proef doorlopen naar 2018. Bij een succesvolle proef leggen we de keuze aan de Raad voor om dit concept gemeentebreed uit te rollen bij de hoogbouwlocaties vanaf 2019.

Het college laat de keuze voor zomerinzameling over aan de gemeenteraad. Deze is in de huidige tarieven niet vertaald. Indien gekozen wordt voor zomerinzameling heeft dat een verhogend effect op de tarieven van circa € 8.

Tabel 3-14b: tariefstelling Reinigingsheffingen jan-mei 2018 i.r.t. 2017

	Minicontainer 240 liter		**Minicontainer 140 liter**		**Afvalzak (50 liter)**	
Jaartal	**2017**	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**	**2018**
Vast tarief jan-mei (diftar)		56,50		56,50		56,50
Vast tarief jun-dec (O.I)		85,50		85,50		85,50
Totaal vast tarief	**132,00**	**142,00**	**132,00**	**142,00**	**132,00**	**142,00**
Woonzorgcomplex jan-mei (diftar)*					20,85	20,20
Variabel tarief jan-mei (diftar)	5,88	5,83	3,43	3,40	1,02	1,01
Variabel tarief jun-dec (O.I)		n.v.t.		n.v.t.	1,02	1,07

* Tarief van 2017 is voor de vergelijkbaarheid omgerekend naar 5 maanden.

Uitgaande van het geschatte gebruik leidt het hierboven gepresenteerde vast en variabel tarief 2018 tot een afvalstoffenheffing die lager ligt dan in 2017 (zie voorbeeldaanslagen bijlage 12).

Rioolheffing
De rioolheffing wordt geheven ter dekking van de kosten van de riolering/watertaak. De Raad heeft besloten om de rioolheffing kostendekkend te maken, inclusief de BTW component. Ook voor de rioolheffing gebruiken wij het beginsel de vervuiler betaalt en willen we de huidige grondslagen in stand houden.

Gezien de beschreven ontwikkelingen inzake de riolering uit het hoofdstuk 3.05 IBOR Is het noodzakelijk om naast de prijsinflatie ook de heffing jaarlijks met 1% te verhogen om zo voor de toekomst te kunnen blijven voorzien in de vervanging van ons stelsel. Daarnaast is voor 2019 een extra verhoging voorzien van 1 procent.

Tabel 3-14c: tariefstelling Rioolheffing

Soort Rioolheffing	**Tarief 2017 (% van de WOZ-waarde)**	**Tarief 2018 (% van de WOZ-waarde)**
Woning eigenaar	0,0391%	0,0474%
Woning gebruiker	0,0365%	0,0364%
Niet-woning eigenaar	0,0650%	0,0659%
Niet-woning gebruiker	0,0598%	0,0596%

Hondenbelasting (neutraal voor de gemeente)
De hondenbelasting in Wijchen is kostendekkend, dit principe willen we handhaven. Bij de tariefbepaling wordt het positieve saldo 2016 van de reserve hondenbelasting ingezet.

Tabel 3-14d: tarievenontwikkeling hondenbelasting

x €1,-	**2017**	**2018**
1e hond	84,85	88,60
2e en volgende hond	155,95	162,80
Kennel	364,00	382,65

Toeristenbelasting
Om de ondernemers gelegenheid te geven om te kunnen anticiperen op de jaarlijkse bijstelling van de tarieven worden deze bij het vaststellen van de begroting vastgesteld voor het basisjaar +1 (2017 +1 = 2018). Bij de behandeling van de Begroting 2014 heeft de Raad, na initiatief uit de branche, ingestemd met het afronden van de tarieven op veelvouden van € 0,05. In het jaarlijks te hanteren rekenmodel indexeren we de niet afgeronde bedragen. Na indexatie ronden we de tarieven af op veelvouden van € 0,05.

Voor het rekenmodel gaan we uit van de niet afgeronde berekeningen. We volgen daarbij de prijsindexen, welke ook voor onze kostenontwikkeling geldt. In tabel 3-14e treft u een overzicht aan van de berekende tarieven conform beide methodieken. Bij de tariefvaststelling 2018 zullen we gelijktijdig de tarieven 2019 berekenen.

Tabel 3-14e: Tarieven toeristenbelasting.

x € 1,-	**2018**		**2019***	
	Niet afgerond	**Afgerond**	**Niet afgerond**	**Afgerond**
Tarief per overnachting	0,71	0,70	0,73	0,75
Tarief per overnachting op vaste standplaats	0,45	0,45	0,46	0,45

Marktgelden
In december 2017 stelt de Raad de Verordening Marktgelden vast. Als leidraad voor de calculaties gaan we uit van een prijsindex van 1,60%. Daarnaast houden we rekening met de mate van kostendekkendheid van de marktgelden.

Reclamebelasting
In Wijchen heffen we reclamebelasting voor het centrumgebied en de bedrijventerreinen Bijsterhuizen en Wijchen-Oost. De reclamebelasting dient ter dekking van specifieke activiteiten van de afgebakende gebieden, welke we via subsidie aan de stichtingen verstrekken. In december 2017 stelt de Raad de Belastingverordening vast. We houden bij de vaststelling van de tarieven rekening met verrekeningen over vorige boekjaren.

Overige legestarieven
In december 2017 stelt de Raad de Legesverordening vast. Als leidraad voor de calculaties gaan we nu uit van een prijsindex van 1,60%.

Voorbeeldaanslagen meerpersoonshuishoudens
In bijlage 12 zijn de voorbeeldaanslagen opgenomen voor meerpersoonshuishoudens. Deze zijn gebaseerd op de gegevens per 1 augustus 2017. Bij de definitieve tariefbepaling, waarover de raad in december 2017 beslist worden de gegevens, waaronder de WOZ-waarden, geactualiseerd.

3.15 Inkrimpingen

Tabel 3-15: Inkrimpingen.

x € 1.000	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Budgetruimte, bijlage 3	372	169	147	143
Totaal	**372**	**169**	**147**	**143**
Mutatie opgenomen in Kaderbrief 2018	*45*	*45*	*25*	*25*

Het bovenstaande leidt tot een verbetering van het gehele meerjarenperspectief.

3.16 Uitzettingen

Tabel 3-16: Uitzettingen.

x € 1.000	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Onontkoombaar, bijlage 4	39	50	46	41
Areaaluitbreidingen, bijlage 5	16	16	16	16
Totaal	**55**	**66**	**62**	**57**
Mutatie opgenomen in Kaderbrief 2018	*45*	*45*	*45*	*45*

Bovenstaande mutatie betekent een verslechtering van het gehele meerjarenperspectief.

3.17 Nieuw Beleid

Tabel 3-17: nieuw beleid

x € 1.000	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Nieuw beleid, bijlage 6	119	268	305	325
Totaal	**119**	**268**	**305**	**325**
Mutatie opgenomen in Kaderbrief 2018	*0*	*0*	*0*	*0*

Bovenstaande mutatie betekent een verslechtering van ons meerjarenperspectief.

3.18 Bezuinigingstaakstelling coalitieakkoord

Om de onroerend zaak belasting niet verder dan noodzakelijk te laten stijgen, is in het coalitieakkoord opgenomen dat we waarschijnlijk € 200k aan structurele bezuinigingen per jaar nodig hebben tot 2020 om tegenvallers op te kunnen vangen van maatregelen van het rijksbeleid en onrealiseerbare bezuinigingstaakstellingen, die al opgenomen zijn in ons meerjarenperspectief. Daarnaast is er door de veranderende samenleving altijd nieuw beleid nodig. De gerealiseerde inkrimpingen in het begrotingstraject voldoen aan onze doelstellingen. Vooralsnog nemen we dan ook geen aanvullende taakstellingen op in het voorliggende meerjarenperspectief.

Tabel 3-18: Bezuinigingstaakstelling coalitieakkoord.

x € 1.000	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Taakstelling	800	800	800	800
Gerealiseerd in de begroting 2017	723	569	569	569
Restant Begroting 2017	**77**	**231**	**231**	**231**
Begroting 2018	372	169	147	143
Restant Begroting 2018	**0**	**62**	**84**	**88**

4. Provinciaal Toezicht

In haar rol van financieel toezichthouder heeft de provincie Gelderland tot taak de financiële positie van de gemeente Wijchen te toetsen aan de op dit moment geldende wet- en regelgeving. De provincie heeft in april het toetsingskader 2018 bekend gemaakt om in aanmerking te komen voor repressief toezicht. Te weten:

- De Begroting 2018 dient (naar oordeel Provincie) structureel en reëel in evenwicht te zijn. Als dat niet het geval is, dient de meerjarenraming aannemelijk te maken dat dit evenwicht uiterlijk in 2021 tot stand zal komen;
- De Jaarrekening 2016 behoort structureel en reëel in evenwicht te zijn. Indien de jaarrekening niet in evenwicht is, zal het structureel tekort worden betrokken bij het onderzoek van de Begroting 2018. Dit betekent dat in de jaarrekening inzicht moet worden gegeven in het structurele en incidentele aandeel van het tekort;
- Indien de begroting voor 2018 niet structureel en reëel in evenwicht is, maar aannemelijk is gemaakt dat dit evenwicht pas in de meerjarenraming (2021) tot stand wordt gebracht, heeft dit extra aandacht van de toezichthouder tot gevolg tijdens het begrotingsproces 2019. Daarbij zal worden gekeken of er sprake is van een opschuivend sluitend meerjarenperspectief. Hiermee wordt bedoeld dat, indien de begroting van 2019 niet structureel en reëel in evenwicht is, tenminste de jaarschijven 2021 en 2022 van de meerjarenraming 2019-2022 structureel en reëel in evenwicht dienen te zijn om opnieuw voor repressief begrotingstoezicht in aanmerking te komen. Het kan dus niet zo zijn dat alleen de jaarschijf 2022 in evenwicht is, dan is er namelijk sprake van een opschuivend perspectief. Ditzelfde kan van toepassing zijn wanneer in eerdere jaren al sprake is geweest van een sluitend meerjarenperspectief, dat telkens opschuift.

Om de provinciale toets te doorstaan, mogen er – in ieder geval in het eerste jaar van ons perspectief – geen stelposten meer zijn opgenomen, die niet zijn onderbouwd met concrete maatregelen.

De omvang van de stelpost 2018 ad € 256k leidt bij eliminatie tot een positief saldo van € 310k (tabel 3-00 toont een positief structureel saldo van € 566k in de jaarschijf 2018). Hiermee voldoen we aan bovenstaande toets van de provincie. Daarnaast voldoen we na eliminatie van de stelpost aan het minimaal benodigde positieve resultaat van € 250k. Dit criterium uit de Financiële Verordening is ingesteld ter afdekking van het verplicht opnemen van een post onvoorzien in de begroting. Wij hebben er voor gekozen om deze post niet op te nemen aan de kostenkant van de begroting, maar te voorzien door een resultaatsnorm.

In tabel 4-01 treft u een overzicht aan van de stelposten die opgenomen zijn in het meerjarenperspectief 2018-2021. Uit voorzorg vormen we een reserve ter afdekking van het risico van niet realiseren van de stelposten. De resterende bedragen voor 2018 en 2021 zijn binnen het geraamde resultaat van de desbetreffende jaarschijf op te vangen.

Tabel 4-01: Overzicht stelposten.

x € 1.000	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Bijzondere bijstand (paragraaf 3.01)	0	0	110	221
Jeugd/WMO	400	200	400	563
WWB Inkomensdeel (paragraaf 3.02)	256	507	677	0
Afdekking in incidenteel perspectief	-400	-707	-1.187	0
	256	**0**	**0**	**784**

5. Incidenteel meerjarenperspectief

Bijlage 2 omvat een gedetailleerd bijgesteld overzicht van de raming incidentele kosten en opbrengsten. Per saldo geeft dit onderstaand perspectief.

Tabel 5-01: Saldo incidentele kosten en opbrengsten.

x € 1.000	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Begroting 2017 (ADSD)	-350	343	56	0
Begroting 2017 afdekking Algemene Reserve	350	0	0	0
Saldo Begroting 2017 (ADSD)	**0**	**343**	**56**	**0**
Begroting 2018	5.070	2.727	1.305	0
Onttrekking Algemene Reserve	5.070	2.727	1.305	0
Saldo Begroting 2018	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie	**0**	**-343**	**-56**	**0**
Mutatie opgenomen in de Kaderbrief 2018	*0*	*-115*	*12*	*0*

Tabel 5-02: Mutaties incidentele kosten en opbrengsten 2018 t/m 2021 ten opzichte van Begroting 2017.

x € 1.000	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Bouwleges	39	63	-24	0
Dorpsstraat 73	-90			
Nieuw GVVP (2018-2028)	-30			
Starterslening	-100			
Dekking startersleningen versnelde woningbouw	100			
Milieucommunicatieplan, Campagne Groene gezicht	-15	-15		
Milieucommunicatieplan uit budget verduurzaming	15	15		
Leerplicht: Ziekmeldingen terugbrengen (proef)	-12	-6		
Strategisch regionaal adviseur OOV	-20			
Versnellen aanpak slechte bermen	-150	-150	-150	
Uitbreiding parkeren in woonwijken	-10			
Afboeken boekwaarde basisschool St. Jan Baptist	0	-221		
Omgekeerd Inzamelen communicatie	-50			
Verkeersscheiding A50	-85			
Mozaïek subsidie trekkenwand theater	-100			
Mozaïek subsidie tribune theater	-80			
Investering ombuiging Jeugd en WMO nieuw	-500			
Mutatie winstuitkering Bijsterhuizen	-750	-2.000	-500	1.000
Winstuitkering Bijsterhuizen naar Algemene Reserve	750	2.000	500	-1.000
Aanvulling riool voorziening	-2.000	-2.000		
Kerkeveld verkeersmaatregelen aanpak kruising	-278			
Kerkeveld verkeersmaatregelen Trinoom incl. fietspad.	-330			
Kerkeveld verkeersmaatregelen overig	-16			
Openhouden Molenhuis	-13			
Verkenning evz	-15			
Bedrijfsvoeringsplan bibliotheek	-15			
Loonsom voormalig management	-15			
Compensatie structureel frictie kosten personeel	-150			
Compensatie structureel duurzaamheid	-25			
Compensatie structureel evenementen	-25			
Afdekking meerkosten BVO Druten-Wijchen	-76			

x € 1.000	2018	2019	2020	2021
Maatschappelijke stage	-7			
Duurzame zorgstructuur Alverna	-68			
Projectkosten glasvezel buitengebied	-50			
Planeconomie	-20			
Afdekking risicoprofiel decentralisaties/Wet Buig	-400	-707	-1.187	
Parkstructuur Everardusplein		-49		
Implementatiekosten populatiebekostiging	-104			
Projectkosten vergroening elektriciteit	-25			
Mutatie algemene reserve	4.720	2.727	1.305	0
Totaal mutatie	**0**	**-343**	**-56**	**0**

Het incidenteel meerjarenperspectief bestaat uit de posten opgenomen in de Begroting 2017, aangevuld met de nu voorgestelde kostenuitzettingen. Voor een uitsplitsing van individuele posten verwijzen we naar bijlage 2 en bijlage 8. Om het voorliggende incidentele perspectief af te dekken, is een totale onttrekking aan de Algemene Reserve noodzakelijk van € 9.102k.

Aanvullende toelichting op winstuitkering GR Bijsterhuizen

In april 2017 heeft het bestuur van Bijsterhuizen het beleidsplan 2017-2025 vastgesteld. Het daarin opgenomen meerjarenperspectief is gebaseerd op de vastgestelde planexploitatie per 1 januari 2017. In deze planexploitatie is verwerkt het besluit om in 2017 over te gaan tot een winstuitkering van € 7 miljoen (aandeel Wijchen € 3,5 miljoen waar voorzien was € 250k). De raming en verloop van de winstuitkering is hierop geactualiseerd.

Tabel 5-03: Winstuitkering Bijsterhuizen.

x € 1.000	2018	2019	2020	2021
Begroting 2017	750	2.000	2.000	1.000
Begroting 2018	0	0	1.500	1.000
Mutatie	**-750**	**-2.000**	**-500**	**0**

6. Eindsaldo structurele en incidentele begroting 2018-2021

In tabel 6-01 is het totale meerjarenperspectief samengevat.

Tabel 6-01: Saldi begroting 2018-2021

x € 1.000	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Structureel (tabel 3-00)	566	-370	-302	1.010
Incidenteel (tabel 5-01)	0	0	0	0
Bouwgrond exploitatie (tabel 9-01)	730	7	0	0
Saldo	**1.296**	**-363**	**-302**	**1.010**

Meerjarenperspectief
Het nu gepresenteerde meerjarenperspectief geeft aan dat de jaarschijf 2018 sluit en dat er nog een uitdaging ligt voor de jaren 2019 en 2020. De jaarschijf 2021 sluit door de aanname dat de kosten van de decentralisatie Jeugd/WMO en de Wet Buig gedurende het perspectief gefaseerd afnemen en in 2021 op het gewenste niveau liggen.

Het realiseren van de taakstellingen (hoofdstuk 4) is dat ook onontbeerlijk voor het realiseren van het voorliggende structurele perspectief.

Bovenstaande tabel geeft wederom aan dat onze incidentele inkomsten/bouwgrond opdrogen.

Bij het opstellen van geschetst meerjarenperspectief is geen rekening gehouden met de financiële impact van in paragraaf 8-3 opgenomen gewenste projecten.

7. Verloop Algemene Reserve

Onderstaand treft u het verloop aan van de Algemene Reserve.

Op basis van het eindsaldo Jaarrekening 2016 is het verloop van de Algemene Reserve in tabel 7-01 weergeven. (Zie ook bijlage 9).

Tabel 7-01: Verloop Algemene Reserve, (stand 31 december).

x € 1.000	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Begroting 2017 (ADSD)	12.673	17.466	20.192	22.092
Begroting 2018-2021	12.943	11.512	11.344	12.042
Mutatie	**269**	**-5.954**	**-8.848**	**-10.050**

De versnelde winstuitkering GR Bijsterhuizen in 2017 leidt in eerste instantie tot een hogere omvang van de reserve in 2018. Door het bijgestelde meerjarenperspectief van de beoogde winstuitkeringen 2018-2021 neemt deze echter af. In totaliteit ligt de raming van de stand van de Algemene Reserve zo'n € 10 miljoen lager in 2021. Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar bijlage 9.

In de door de Raad voorgelegde jaarrekening 2016 ligt de ondergrens van de Algemene Reserve op € 10,8 miljoen (saldo ingecalculeerde risico's verhoogd met saldo ondergrens inwoners). De ondergrens is in de Programmabegroting 2018 herijkt en bijgesteld naar 10,7 miljoen.

In tabel 7-02 hebben wij het verloop van de Algemene Reserve afgezet tegen het vernieuwde risicoprofiel.

Tabel 7-02: Algemene Reserve t.o.v. risicoprofiel, (stand 31 december).

x € 1.000	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Bijgestelde stand Algemene Reserve (zie tabel 7-01)	12.943	11.512	11.344	12.042
Gewenste ondergrens (risicoprofiel)	10.703	10.703	10.703	10.703
Surplus	**2.239**	**809**	**641**	**1.339**

Uit tabel 7-02 komt een positief beeld van de opbouw van de Algemene Reserve naar voren ten opzichte van de gewenste ondergrens. Dit surplus maakt het mogelijk om gewenste of onontkoombare ontwikkelingen binnen het incidentele perspectief op te vangen.

8. MeerjarenInvesteringsOverzicht (MIO)

8.1. Inleiding

Met dit MIO geven we inzicht in de financiële aspecten van de grote projecten binnen de gemeente Wijchen. Vooral de afdekking van nog niet gedekte projecten, die een keuze noodzakelijk maken in prioritering van projecten is van belang.

8.2. Gedekte projecten.

Tabel 8-01 geeft een overzicht van door de Raad geaccordeerde projecten. Tabel is opgesteld met de aanname dat de Raad instemt met de Begroting 2018. Overigens is niet bij alle bijdragen van derden ook 100% zeker of we die ook (geheel) zullen ontvangen. Hier is dus sprake van een financieel risico.

Tabel 8-01: Dekking van projecten (x € 1.000).

Nr.	Projectnaam	Begroot	Gedekt	Financieringsbron
1.	Parkeerkelder	9.655	8.894 218 141 402	Aangevraagde subsidies Voorzieningen Ibor Afkoppelsubsidie riolering, gemeentelijke bijdrage Bijdrage Prorail fietsklemmen en kluizen
2.	MFA Batenburg	2.950	2.950	Afgedekt door kapitaalslasten
3.	Kasteeltuin	200	200	Incidenteel perspectief 2018
4.	Oosterpark	300	300	Incidenteel perspectief 2018
5.	Pauzelandschap huidig gemeente kantoor	400	400	Reserve
6.	Ontwikkeling Hernen/Bergharen	500	500	Incidenteel perspectief 2016-2017
7.	Verkeersmaatregelen Kerkeveld	624	624	Incidenteel perspectief 2018-2021
	Totaal	**14.629**	**14.629**	

8.3. Gewenste projecten

Na het vaststellen van de Begroting 2018 blijft de wereld niet stilstaan. Wensen van het college en wensen en opdrachten van de Raad houden de bestuurlijke wereld dynamisch. We blijven dan ook de komende jaren werken aan ideeën en wensen waarmee nu geen rekening is gehouden in de Begroting 2018. Een overzicht, niet uitputtend en in willekeurige volgorde, van deze aanvullende opgaven:

- Aanpassingen raadszaal, exclusief microfoons (wens Raad);
- Aanpassingen overig kasteel (wens Raad);
- Hart van Zuid;
- Verduurzaming Mozaïek.

9. Bouwgrondexploitatie

In het boekwerk "Anders Denken, Samen Doen" begroting 2017 is in hoofdstuk 10 een overzicht opgenomen van de te verwachte resultaten van de verschillende grondexploitaties. Tabel 9-01 geeft een geactualiseerd beeld. Conform besluitvorming wordt het resultaat van de Bouwgrondexploitatie toegevoegd aan de Algemene Reserve. Op basis van de bijgestelde grondexploitaties kan op termijn in totaliteit € 51k meer toegevoegd worden aan de Algemene Reserve.

Tabel 9-01: Beoogd resultaat vastgestelde grondexploitaties x € 1.000 (op eindwaarde).

Nr	Complex	Totaal	2017	2018	2019	2020	2021	>2021
1	Tuin van Woezik	-485	0	-485	0	0	0	0
2	Huurlingsedam (fase 1 +2)	-1.174	0	0	0	-1.174	0	0
3	Klapstraat	100	0	100	0	0	0	0
4	MOB-complex	0	0	0	0	0	0	0
5	Hoge Rot fase 2	0	0	0	0	0	0	0
6a	Oostflank 1e fase, eerste deel	4	4	0	0	0	0	0
6b	Oostflank 1e fase, Urban Villa 2	1.327	1.327	0	0	0	0	0
6c	Oostflank, locatie Urban Villa 3	630	0	630	0	0	0	0
7	Woningbouw Balgoij	7	0	0	7	0	0	0
8	Acaciastraat	0	0	0	0	0	0	0
9	Afgewikkelde projecten	0	0	0	0	0	0	0
	Totaal exploitaties	**409**	**1.331**	**245**	**7**	**-1.174**	**0**	**0**
1	Voorziening Tuin van Woezik (balans)	485	0	485	0	0	0	0
2	Huurlingsedam (fase 1 +2) (balans)	1.174	0	0	0	1.174	0	0
	Totaal Begroting 2018	**2.068**	**1.331**	**730**	**7**	**0**	**0**	**0**
	Begroting 2017 (ADSD)	**2.017**	**37**	**1.980**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Mutatie	**51**	**1.294**	**-1.250**	**7**	**0**	**0**	**0**

Bijlagen

Bijlage 1: Structureel Perspectief Programmabegroting oktober 34
Bijlage 2: Incidenteel perspectief 2018-2021 35
Bijlage 3: Budgetruimte en extra inkomsten 37
Bijlage 4: Uitzettingen, onontkoombaar.....38
Bijlage 5: Uitzettingen, areaaluitbreidingen.....39
Bijlage 6: Uitzettingen, nieuwe beleid 40
Bijlage 7: Niet toegekend nieuw beleid.....43
Bijlage 8: Incidenteel 44
Bijlage 9: Verloop Algemene Reserve.....48
Bijlage 10: Investeringslijst en kredietverlening 2018 - 2019 49
Bijlage 11: Onderhoudsplan Vastgoed 51
Bijlage 12: Voorbeeldaanslagen meerpersoonshuishoudens 52
Bijlage 13: Lijst van afkortingen.....53

Bijlage 1: Structureel Perspectief Programmabegroting oktober

Nr.	Ontwikkelingen ten opzichte van Begroting 2017 *(x € 1.000.)*	2018	2019	2020	2021
	Begroting 2017	813	383	844	1.337
	Decembercirculaire 2016 (16 1683)	-50	-53	-52	-51
	Startpositie 2018 t/m 2021	**762**	**330**	**792**	**1.286**
	Actualisatie kaderbrief 2018-2021:				
3.01	Bijzondere bijstand	-3	18	17	0
3.02	BUIG	-43	363	312	518
3.03	Decentralisaties	-485	-412	-291	-192
3.06	Gemeenschappelijke regelingen	-75	49	174	295
3.08	Bouwleges	0	0	0	0
3.09	Gemeentefonds	757	991	951	941
3.10	Prijscompensatie	-88	-199	-256	-332
3.11	Formatiekosten	-537	-572	-631	-636
3.12	Kapitaallasten	35	-10	111	-170
3.13	Rente	-67	-82	-280	-259
3.14	OZB	52	99	124	158
3.15	Tarieven en leges	0	0	0	0
3.16	Inkrimpingen	45	45	25	25
3.17	Uitzettingen	-45	-45	-45	-45
	Saldo kaderbrief 2018-2021	**308**	**575**	**1.003**	**1.589**
	Effect kostenverdeelstaat	-13	8	-12	16
	Dekking uit Bouwgrondexploitatie/Investeringen	-3	-4	-4	4
	Programmabegroting 2018-2021	**292**	**579**	**987**	**1.609**
	Actualisatie ADSD 2018 t.o.v. kaderbrief / Programmabegroting				
3.01	Bijzondere Bijstand	0	0	3	3
3.02	Wet BUIG	316	-76	-290	-9
3.03	Decentralisaties	54	-251	-204	0
3.04	IBOR	-211	-211	-211	-211
3.06	Gemeenschappelijke regelingen	-63	-36	-64	-74
3.08	Gemeentefonds	83	-64	-118	10
3.09	Prijscompensatie	-72	-111	-149	-100
3.10	Formatiekosten	-250	-256	-323	-330
3.11	Kapitaallasten	6	-10	18	18
3.12	Rente	129	131	139	148
3.13	Onroerende Zaak Belasting	96	90	107	125
3.14	Tarieven en leges	-12	10	3	40
3.15	Inkrimpingen	327	124	122	118
3.16	Uitzettingen	-10	-21	-17	-12
3.17	Nieuw Beleid	-119	-268	-305	-325
	Totaal structureel resultaat	**566**	**-370**	**-302**	**1.010**

Bijlage 2: Incidenteel perspectief 2018-2021

Incidenteel meerjarenperspectief 2018-2021	2018	2019	2020	2021
BEGROTING 2017, ADSD				
IHP dotatie	-200.000			
Versterking jeugdbeleid	-50.000			
Kwaliteitsinstandhouding Bijsterhuizen	118.000			
Te verwerven groen percelen Bijsterhuizen	322.000			
Bestemmingsreserve groen percelen Bijsterhuizen	-322.000			
Oosterpark	-300.000			
Renovatieplan sportvelden actualisatie		-10.000		
Schuldhulpverlening zelfstandigen	-25.000			
Winstuitkering Bijsterhuizen	750.000	2.000.000	2.000.000	
Winstuitkering Bijsterhuizen naar Algemene Reserve	-750.000	-2.000.000	-2.000.000	
Omgevingswet	-80.000	-45.000	-35.000	
Omgevingswet uit bestuursakkoord afgedekt	80.000	45.000	35.000	
Uitbreiding reserve duurzaamheidslening	-200.000	-200.000		
Dekking reserve duurzaamheidlening	200.000	200.000		
Verduurzaming maatschappelijk vastgoed	-300.000			
Dekking verduurzaming maatschappelijk vastgoed	300.000			
Blijversleningen	-200.000			
Dekking uit versnelde woningbouw/stimuleringsfonds	200.000			
Bouwleges 3.08	190.000	105.000	56.000	
Uitstel fases Bijsterhuizen, vrijval kosten groen	125.000			
Uitstel fases Bijsterhuizen, kwaliteitsinstandhouding		248.000		
Uitstel fases Bijsterhuizen, te verwerven groen		150.000		
Uitstel fases Bijsterhuizen, BR te verwerven groen		-150.000		
Kasteeltuin i.v.m. parkeerkelder	-200.000			
Duidelijke taal	-25.000			
Duidelijke taal t.l.v. opleidingsbudget	25.000			
Mystery calls	-8.000			
KADERBRIEF 2018-2020				
Dorpsstraat 73	-30.000			
Nieuw GVVP (2018-2028)	-30.000			
Starterslening	-100.000			
Dekking startersleningen versnelde woningbouw	100.000			
Milieucommunicatieplan, Campagne Groene gezicht	-15.000	-15.000		
Milieucommunicatieplan uit budget verduurzaming	15.000	15.000		
Leerplicht: Ziekmeldingen terugbrengen (proef)	-30.000			
Strategisch regionaal adviseur OOV	-20.000			
Uitbreiding parkeren in woonwijken	-10.000			
Afboeken boekwaarde basisschool St. Jan Baptist	0	-221.000		
Omgekeerd Inzamelen communicatie	-50.000			
Verkeersscheiding A50	-85.000			
Mozaïek subsidie trekkenwand theater	-100.000			
Mozaïek subsidie tribune theater	-80.000			
Investering ombuiging Jeugd en WMO nieuw	-500.000			
Bouwleges (zie 3.07)	31.000	106.000	12.000	
Mutatie winstuitkering Bijsterhuizen	-750.000	-2.000.000	-500.000	1.000.000
Winstuitkering Bijsterhuizen naar Algemene Reserve	750.000	2.000.000	500.000	-1.000.000
Af te dekken uit Algemene Reserve	1.254.000	0	0	
Subtotaal Kaderbrief 2018	**0**	**228.000**	**68.000**	**0**
BEGROTING ADSD 2018-2021				
Dorpsstraat 73 kosten wegomlegging	-60.000			
Bouwleges (zie 3.07)	7.000	-43.000	-36.000	
Versnellen aanpak slechte bermen	-150.000	-150.000	-150.000	
Aanvulling rioolvoorziening	-2.000.000	-2.000.000		
Kerkeveld verkeersmaatregelen, aanpak kruising Kerkedreef/de Meren/Diemewei	-278.000			
Kerkeveld verkeersmaatregelen, infrastructurele maatregelen bij de Trinoom inclusief fietspad	-330.000			
Kerkeveld verkeersmaatregelen, kleine maatregelen	-16.000			
Openhouden Molenhuis	-13.000	0		
Verkenning EVZ	-15.000			
Bedrijfsvoeringsplan bibliotheek	-15.000			

Loonsom voormalig management	-15.000			
Compensatie structureel perspectief reserve frictie personeel	-150.000			
Afdekking meerkosten W-D	-76.000			
Maatschappelijke stage	-7.000			
Duurzame zorgstructuur Alverna	-68.523			
Glasvezel buitengebied	-50.000			
Leerplicht: Ziekmeldingen terugbrengen	18.500	-5.750		
Planeconomie	-20.000			
Projectkosten vergroening elektriciteit	-25.000			
Parkstructuur Everardusplein		-49.000		
Implementatie populatie gebonden bekostiging	-103.500			
Duurzaamheid 1 jaar incidenteel	-25.000			
Evenementen 1 jaar incidenteel	-25.000			
Afdekken risicoprofiel decentralisaties	-400.000	-707.000	-1.187.000	
Af te dekken uit Algemene Reserve ADSD	3.816.523	2.726.750	1.305.000	
Saldo incidenteel	**0**	**0**	**0**	**0**

Bijlage 3: Budgetruimte en extra inkomsten

Volgnr	Onderwerp	Advies vakafdeling	2018	2019	2020	2021
	OPGENOMEN IN DE KADERBRIEF / PROGRAMMABEGROTING					
1	Appa-premie (pensioen) wethouders is verlaagd (niveau 2017)	De gevraagde premies zijn verlaagd.	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
2	Het voordeel Appa-premie in te zetten om de structurele overschrijdingen op representatiekosten af te dekken	Daarmee komt het budget representatie weer op een realistisch niveau.	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
3	Door te belasten kosten inzet griffier aan MGR.		€ 20.000	€ 20.000	€ 0	€ 0
4	Verkoop losse percelen.		€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
			€ 45.000	**€ 45.000**	**€ 25.000**	**€ 25.000**
	AANVULLING ADSD					
5	Duurzame energie van De Groene Stroomfabriek	De bij de begroting 2017 toegekende structurele kosten van € 27k kunnen worden verlaagd omdat de kosten voor de GVO's in het begin lager zijn en langzaam oplopen. De projectkosten over de jaren 2018 tot en met 2022 worden opgenomen bij de incidentele kosten. (€ 5k per jaar).	€ 21.000	€ 18.000	€ 16.000	€ 12.000
6	WMO oud	Budgetruimte op de "oude" WMO.	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
7	Duurzaamheid	Het structurele budget Duurzaamheid wordt vanaf 2019 pas ingezet.	€ 25.000	€ 0	€ 0	€ 0
8	Evenementen	Het structurele nieuw beleidsbudget Evenementen wordt vanaf 2019 pas ingezet.	€ 25.000	€ 0	€ 0	€ 0
9	Toeristenbelasting	Op basis van belastingoplegging 2016 kunnen de opbrengsten structureel hoger geraamd worden.	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000
	TOTAAL BEGROTING 2018		**€ 372.000**	**€ 169.000**	**€ 147.000**	**€ 143.000**

Bijlage 4: Uitzettingen, onontkoombaar

Nr.	Onderwerp	Advies vakafdeling	2018	2019	2020	2021
	OPGENOMEN IN DE KADERBRIEF / PROGRAMMABEGROTING					
1	Arbeidsongeschiktheidsverzekering wethouders	De premie valt hoger uit dan verwacht bij het opstellen van de Begroting 2016.	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000
2	Opvang zwerfdieren	Er is een nieuwe overeenkomst gesloten. De oude overeenkomst was voor de dierenambulance niet meer kostendekkend.	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000
3	Huurinkomsten	Door verkoop vastgoed /opzeggingen huurovereenkomsten dalen de structurele inkomsten. In samenhang met eigenaarslasten beoordeeld.	€ 14.000	€ 14.000	€ 14.000	€ 14.000
4	Gladheidsbestrijding	De komende jaren moeten er 18 wintermachines worden vervangen. (2017, 5 strooiers, 5 sneeuwploegen en 2 rolbezems, 2018, 1 strooier en 1 sneeuwploeg, 2021 2 strooiers en 2 sneeuwploegen). Hiervoor is een Europese aanbesteding gehouden. Het vervangingsplan materieel voorziet in de vervanging van deze voertuigen. Het onderhoudscontract voor deze machines valt hoger uit dan voorzien in de begroting.	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
5	Kleding Toezichthouders	De toezichthouders maken gebruiken van het landelijk uniform. De kosten van vervanging liggen hoger dan geraamd, mede doordat het budget niet gemuteerd als gevolg van uitbreiding van de bezetting.	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000
6	Afkoppelen riolering	Ook in de komende planperiode van het Gemeentelijk Rioleringsplan 2018-2022 blijft het van de riolering afkoppelen van verhard oppervlak één van de speerpunten van beleid. Het afkoppelen is noodzakelijk om de vuiluitworp van de riolering op oppervlaktewater verder terug te dringen (eenduidige basisinspanning). Daarvoor moet komende planperiode jaarlijks 1 ha worden afgekoppeld. Dit vergt een investering van jaarlijks € 150k, die in 60 jaar wordt afgeschreven.	€ 5.125	€ 10.165	€ 17.333	€ 22.919
7	Afdekking afkoppelen uit de rioolheffing	Afdekking bovenstaande kosten betreft een jaarlijks oplopende verhoging van de heffing van 0,15%.	€ 5.125-	€ 10.165-	€ 17.333-	€ 22.919-
	TOTAAL		**€ 29.000**	**€ 29.000**	**€ 29.000**	**€ 29.000**
	AANVULLING ADSD					
8	Lagere huurinkomsten	Als gevolg van verkoop een perceel grond aan de Havenweg zal de huurkomst komen te vervallen	€ 5.250	€ 5.250	€ 5.250	€ 5.250
9	IRvN	Per 1 januari 2018 treedt Wijchen toe tot de MGR-IRvN. Dit leidt structureel tot een klein nadeel.	€ 5.000	€ 16.000	€ 12.000	€ 7.000
	TOTAAL BEGROTING 2018		**€ 39.250**	**€ 50.250**	**€ 46.250**	**€ 41.250**

Bijlage 5: Uitzettingen, areaaluitbreidingen

Nr.	Onderwerp	Advies vakafdeling	2018	2019	2020	2021
	OPGENOMEN IN DE KADERBRIEF / PROGRAMMABEGROTING					
1	Onderhoud aanbouw Dorpshuis Oase	Door een aanbouw is het gebouw groter geworden, hetgeen extra onderhoud meebrengt.	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000
2	Onderhoud aanbouw Dorpshuis Oase	Initiatief van de verbouwing ligt bij Oase. Bedrag korten op subsidie.	€ 2.000-	€ 2.000-	€ 2.000-	€ 2.000-
3	Sporthal Arcus, extra schilderwerk	Extra schilderwerk in verband met het aanpassen kleuren gevelbeeld (conform raadsbesluit).	€ 2.835	€ 2.835	€ 2.835	€ 2.835
4	Sporthal Arcus, onderhoud bomenuitbreiding	Onderhoud bomenuitbreiding Valendriesseweg ter hoogte van de Arcus (conform raadsbesluit).	€ 2.860	€ 2.860	€ 2.860	€ 2.860
5	Onderhoud parkeergelegenheid sportpark Schaarweide	Sportpark schaarweide was de enige sportvereniging die zelf haar parkeergelegenheid diende te onderhouden. Eind vorig jaar is afgesproken dat de gemeente het onderhoud van de parkeerplaats op zich neemt. Het gaat hierbij om ca. 10.000m2 aan verharding en groen, bomen en verlichting.	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
	Totaal Kaderbrief / Programmabegroting		**€ 15.695**	**€ 15.695**	**€ 15.695**	**€ 15.695**
	AANVULLING ADSD					
	Geen aanvullingen					
	TOTAAL BEGROTING 2018		**€ 15.695**	**€ 15.695**	**€ 15.695**	**€ 15.695**

Bijlage 6: Uitzettingen, nieuw beleid

Nr.	Onderwerp	Advies vakafdeling	2018	2019	2020	2021
	OPGENOMEN IN DE KADERBRIEF / PROGRAMMABEGROTING					
	In de kaderbrief is geen nieuw beleid opgenomen					
	TOTAAL Kaderbrief / Programmabegroting		**0**	**0**	**0**	**0**
	AANVULLING ADSD					
1	Buurtbus	Jaarlijks geven wij de Buurtbus-vereniging een waarderingssubsidie. Deze wordt gedekt uit een reserve. Na 2020 is deze reserve leeg.				€ 2.900
2	Rijk van Nijmegen 2025	De beweging Rijk van Nijmegen heeft in 2016 en 2017 verder gestalte gekregen. De beweging heeft tot doel om het Rijk van Nijmegen weer in de top-10 van de sociaal- economische ladder van Nederland te krijgen. Daarvoor zijn 25 projecten gestart. Een aantal projecten wordt actief ondersteund door ondernemers uit onze gemeente, bijvoorbeeld Smart Business Parcs, De Nieuwe Winkelstraat en Zonnedaken. Binnen het algemeen bestuur RvN2025 is de ambitie uitgesproken om de bijdrage door de deelnemende gemeenten voort te zetten.	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
3	Meer bewegen voor ouderen / thema valpreventie	Valpreventie is belangrijk bij het voorkomen van inzet van zorg en een belangrijk aspect bij het zo lang mogelijk zelfstandig wonen. De activiteiten van valpreventie in Wijchen zijn de afgelopen jaren grotendeels bekostigd uit subsidie van NutsOhra. In 2018 valt een groot deel hiervan weg.	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000
4	Meer bewegen voor ouderen / thema valpreventie	Op te vangen binnen budget WMO oud.	€ -2.000	€ -2.000	€ -2.000	€ -2.000
5	Digitale herkenning en controle ID-bewijzen	Aanschaf en onderhoud apparatuur om ID-bewijzen te herkennen en te controleren. Investering bedraagt € 15k, die in 5 jaar wordt afgeschreven.	€ 4.013	€ 3.960	€ 3.908	€ 3.855
6	Kasteel raadszaal	Meningsvormende nota toekomst Kasteel.	PM	PM	PM	PM
7	Kasteel raadszaal exploitatielasten	Meningsvormende nota toekomst Kasteel.	PM	PM	PM	PM
8	Kasteel overig	Meningsvormende nota toekomst Kasteel.	PM	PM	PM	PM
9	MFA Batenburg	Uitbreiding oorspronkelijk krediet.	€ 0	€ 54.339	€ 54.339	€ 54.339
10	Mozaiëk	Verduurzaming, aanpassen gevels bouwkundig e.d. kapitaalslasten.	€ 0	PM	PM	PM
11	Mozaiëk	Verduurzaming, aanpassen gevels e.d. onderhoud.	€ 0	PM	PM	PM
12	Hart van Zuid	Structurele kapitaalslasten.	€ 0	PM	PM	PM
13	Bibliotheek	Er zijn door de bibliotheek vijf scenario's aangeleverd om de exploitatie sluitend te krijgen, waarvan scenario 5a deze uitzetting met zich mee brengt, naast de jaarlijkse indexatie (opgenomen onder onderwerp 'indexering gesubsidieerde instellingen).	€ 7.522	€ 7.248	€ 7.013	€ 6.230
14	Beheer en exploitatie parkeergarage stationsomgeving	Bij de start van het project is een bedrag van € 150k gereserveerd voor het beheer en exploitatie van de parkeergarage. Hiervan is vorig jaar € 20K reeds toegekend aan personele capaciteit voor toezicht op de stationsomgeving. Het restant bedraagt nog €130k. In onderstaande zes posten wordt de besteding van deze middelen gespecificeerd.	€ -130.000	€ -130.000	€ -130.000	€ -130.000
15	Beheer en exploitatie parkeergarage stationsomgeving	Onderhoudsbedrag voor de korte termijn planning, op basis van contract met aannemer.	€ 31.500	€ 31.500	€ 31.500	€ 31.500

Nr.	Onderwerp	Advies vakafdeling	2018	2019	2020	2021
16	Beheer en exploitatie parkeergarage stationsomgeving	Verzekering en belastingen van de parkeergarage.	€ 26.000	€ 26.000	€ 26.000	€ 26.000
17	Beheer en exploitatie parkeergarage stationsomgeving	Energieverbruik , op basis van het contract met de aannemer.	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
18	Beheer en exploitatie parkeergarage stationsomgeving	Telefonieabonnement.	€ 1.200	€ 1.200	€ 1.200	€ 1.200
19	Beheer en exploitatie parkeergarage stationsomgeving	Uitbreiding van de structurele personele capaciteit, conform de werkelijke inzet 2017.	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
20	Beheer en exploitatie parkeergarage stationsomgeving	Dotatie in het OHF voor het lange termijn onderhoud en vervanging. Het MJOP wordt momenteel opgesteld, dit betreft dus een inschatting.	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
21	Indexering gesubsidieerde instellingen	Indexatie subsidie bibliotheek en museum.	€ 13.663	€ 27.544	€ 43.411	€ 60.461
22	IBOR bermen	Het onderhoud van de verbeterde bermen brengt extra kosten met zich mee. In het plan wordt voor verbeterde bermen rekening gehouden met een afschrijftermijn van 40 jaar voor grasbetontegels.	€ 21.750	€ 43.500	€ 65.250	€ 65.250
23	Onderzoek doelmatigheid maatregelen basisinspanning/ GRP	Volgens de optimalisatiestudie kern Wijchen (2016) moet nog ongeveer 39 ha worden afgekoppeld of 6.300 m3 of rioolberging of een combinatie van beiden worden aangelegd om de theoretische (eenduidige) basisinspanning te halen (vermindering vuiluitworp). Dit zou een investering betekenen van meer dan € 10.000.000. Omdat in kern Wijchen sinds de jaren '90 al meer dan 20 ha is afgekoppeld en meer dan 6.000 m3 rioolberging is aangelegd, is het doelmatiger om nu eerst na te gaan of er als gevolg van overstorting uit de riolering nu werkelijk sprake is van kwaliteitsproblemen op het oppervlaktewater. In het nieuwe GRP 2018-2022 wordt daarom voorgesteld om gericht onderzoek hiernaar te doen. Voor dit onderzoek is een investering geraamd van € 100.000 waarvan de kapitaallasten over 5 jaar worden afgeschreven.	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
24	Onderzoek doelmatigheid maatregelen basisinspanning/ GRP	Bovenstaande kosten onderzoek doelmatigheid maatregelen basisinspanning worden gedekt uit het riooltarief.	€ -25.000	€ -25.000	€ -25.000	€ -25.000
25	Verbetermaatregelen Hernen/ GRP	Vanwege verhoogd risico voor letsel en/of schade door wateroverlast ter plaatse van de laagte in de Loffertweg zijn verbetermaatregelen aan het rioolstelsel van Hernen nodig. Op deze risicolocatie wordt er voor gekozen de frequentie van water op straat terug te brengen van de gebruikelijke 1 maal per 2 jaar naar 1 maal per 5 jaar. De kans op letsel en/of schade neemt daarmee af tot aanvaardbare proporties. De incidentele investering bedraagt naar schatting € 567k.	€ 19.373	€ 19.050	€ 21.473	€ 21.116
26	Extra beheerkosten a.g.v. verbetermaatregelen Hernen/GRP	De toename van de structurele beheerskosten als gevolg van bovengenoemde maatregelen is naar schatting € 2.500 per jaar (ca. 5% van investeringssom).	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500
27	Afdekking extra kosten a.g.v. verbetermaatregelen Hernen/GRP	Afdekking van bovengenoemde uitzetting direct uit de rioolheffing (verhoging rioolheffing ± 0,7%).	€ -21.873	€ -21.550	€ -23.973	€ -23.616
28	Aangroei vervanging Riolering	Om in de langere toekomst te blijven voorzien voor de vervanging van riolering is het noodzakelijk meer te gaan sparen om de piek in de vervangingscyclus t.z.t. op te kunnen vangen.	€ 70.000	€ 70.000	€ 105.000	€ 140.000

Nr.	Onderwerp	Advies vakafdeling	2018	2019	2020	2021
29	Afdekking aangroei vervanging riolering	Jaarlijks het rioolrecht met 1% verhogen om de voorziening op het gewenste niveau te krijgen.	€ -70.000	€ -70.000	€ -105.000	€ -140.000
30	MFA Batenburg	Uitbreiding oorspronkelijk en uitbreidingskrediet aan geeltje college.	€ 0	€ 49.786	€ 49.786	€ 49.786
31	Kerkenveld verkeersmaatregelen	Beslisnota Raad, betreft uitzetting structurele kosten in relatie tot de investeringen meegenomen in het incidentele perspectief.	€ 0	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
32	Dorpstraat 93	Huurkooptermijnen verkoop grond (6 jaar).	€ -12.000	€ -12.000	€ -12.000	€ -12.000
33	Subsidie Mozaïek	Huurcontract versus tekort Schouwburg.	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
34	Logopedie	Uitzetting contracturen in gemeente Wijchen.	€ 18.000	€ 18.000	€ 18.000	€ 18.000
35	Logopedie	Uitzetting contracturen in gemeente Wijchen, wordt binnen de 2d's afgedekt.	€ -18.000	€ -18.000	€ -18.000	€ -18.000
	TOTAAL BEGROTING 2018		**€ 118.648**	**€ 268.077**	**€ 305.407**	**€ 324.521**

Bijlage 7: Niet toegekend nieuw beleid

Nr.	Onderwerp	Advies vakafdeling	S /I	2018	2019	2020	2021
1	Subsidie compensatie leges maatschappelijke instellingen.	Het college heeft in 2016 en 2017 diverse malen besloten ten laste van het evenementenbudget leges te compenseren in de vorm van een extra subsidie. Het college is van mening dat sommige leges een te hoge kostenpost zijn voor betreffende organisaties. Het evenementenbudget komt hiermee onder druk. Het opnemen van een vrijstelling voor specifieke organisaties in de legesverordening is niet mogelijk.	S	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
2	Subsidie voor makelaarsfunctie maatschappelijke stage	Betreft voortzetting van bestaande subsidie die voor 2 jaren incidenteel in de begroting heeft gestaan (2015 en 2016). Uit een evaluatie is gebleken dat de maatschappelijke stage succesvol is en het vrijwilligerswerk een positiever imago heeft gekregen bij de middelbare scholieren wat ook aansluit bij de uitgangspunten van de participatiesamenleving.	S	€ 0	€ 7.000	€ 7.000	€ 7.000
3	Beheer en onderhoud Brug Wijchens meer	De investering in een brug vergt structurele middelen voor beheer en onderhoud.	S	€ 0	€ 7.000	€ 7.000	€ 7.000
4	Cameratoezicht in de stationsomgeving	Naast het fysieke toezicht is het ook de wens om in te zetten op cameratoezicht (Raadsvoorstel Nathalie)	S	€ 36.000	€ 36.000	€ 36.000	€ 36.000
5	Toezichthouder scholen	Uitbreiding 0,5 toezicht op verkeersveiligheid in scholen.	S	€ 24.000	€ 24.000	€ 24.000	€ 24.000
6	Zomerinzameling GFT	Bij de behandeling van de beslisnota versnellen afvalbeleid op 21 februari 2017 in de raad is toegezegd dat de kosten van de zomerinzameling gft in 2018 in de kadernota in beeld worden gebracht. Als het gft in de maanden mei, juni, juli, augustus en september wekelijks wordt ingezameld kost dit volgens Dar € 100k. De gft container wordt dan 11 keer extra geleegd. Extra legen zorgt niet voor meer gft omdat een groot deel van de inwoners de containers elke week zal aanbieden om stank en ander overlast bij warm weer te voorkomen. Zomerinzameling is vooral een service maatregel. In het restafval zit nog veel gft in de vorm van etensresten. Zomerinzameling is geen stimulans om dit afval dan wel beter te gaan scheiden.	S	€ 136.000	€ 136.000	€ 136.000	€ 136.000
7	Afdekking Zomerinzameling GFT	Afdekking zomerinzameling door verhoging tarief reinigingsheffing met ongeveer € 8,-- per aansluiting.	S	-€ 136.000	-€ 136.000	-€ 136.000	-€ 136.000
8	Uitbreiding raadscyclus	Urenuitbreiding 20 uur medewerker griffie. De raad heeft zijn opzet van het vergadersysteem veranderd. Voor het zomerreces besluit de raad of hij hiermee doorgaat. Dit andere systeem van vergaderen brengt logistiek grote wijzigingen met zich mee. I.p.v. één keer per zes weken is er om de week een politieke avond. De griffie is meer tijd kwijt aan het organiseren van de politieke avonden dan aan het oude systeem. De gevolgen zijn hiervan te merken; één van de belangrijke redenen voor het wijzigen van het systeem is om meer inwoners en het maatschappelijk middenveld meer te betrekken bij de besluitvorming van de raad. Dat is gelukt.	S	€ 29.000	€ 29.000	€ 29.000	€ 29.000
9	Aanleg Brug Wijchens meer	Bij de planvorming voor herinrichting Oosterpark is de wens voor een brug over het Wijchens meer herhaaldelijk aangegeven. Binnen het budget voor het Oosterpark was dat niet haalbaar. Het belang van een brug wordt in 2018 in breder verband voor de ontwikkeling van het hele Wijchens meer bekeken.	I	€ 160.000			

Bijlage 8: Incidenteel

Nr.	Onderwerp	Advies vakafdeling	2018	2019	2020	2021
	OPGENOMEN IN DE KADERBRIEF / PROGRAMMABEGROTING					
1	Dorpsstraat 73	Verleggen deel Wijksestraat / afsluiten deel Wijksestraat ten behoeve van het verbeteren van verkeersveiligheid ter plaatse.	€ 30.000			
2	Nieuw GVVP (2018-2028)	het GVVP deel 1 heeft een scope van 2008-2018. In 2018 willen we het plan actualiseren.	€ 30.000			
3	Startersleningen	We voorzien dat in 2017 de maximale uitleencapaciteit van € 2 miljoen voor de startersleningen wordt bereikt. We willen de capaciteit uitbreiden met € 1 miljoen. Van dit bedrag is het dekkingspercentage 10%. Zo kunnen we de starterslening als beleidsinstrument blijven inzetten. Met name vanwege onze concurrentiepositie t.a.v. onze buurgemeenten is het een belangrijk instrument, tevens om onze ambitie m.b.t. behoud en aantrekken van jongeren naar Wijchen waar te maken.	€ 100.000			
4	Dekking Startersleningen	Voor de € 2 miljoen aan startersleningen is een risicoreserve in het leven geroepen van € 200k. (10% dekkingsgraad) Voor de uitbreiding van € 1 miljoen is een extra dotatie van € 100k benodigd. Voorgesteld wordt om dit uit de reserve versnelde woningbouw te halen.	-€ 100.000			
5	Milieucommunicatieplan, Campagne Groene gezicht	Het strategisch milieucommunicatieplan is op 23 mei vastgesteld door het college. Voor continuïteit in de realisatie van het plan, in bijzonder de langlopende campagne Het groene gezicht van Wijchen en bijbehorende campagne-website en virtuele podium, is een werkbudget nodig. Doel van de campagne is om Wijchense inwoners, instellingen en bedrijven te inspireren om duurzaam te leven, wonen en werken. Motto: samen werken aan een duurzaam Wijchen (gemeente én samenleving). Op het podium kunnen wijchenaren hun groene gezicht laten zien.	€ 15.000	€ 15.000		
6	Milieucommunicatieplan, Campagne Groene gezicht	Het strategisch milieucommunicatieplan is op 23 mei vastgesteld door het college. Voor continuïteit in de realisatie van het plan, in bijzonder de langlopende campagne Het groene gezicht van Wijchen en bijbehorende campagnewebsite en virtuele podium, is een werkbudget nodig. Doel van de campagne is om wijchense inwoners, instellingen en bedrijven te inspireren om duurzaam te leven, wonen en werken. Motto: samen werken aan een duurzaam Wijchen (gemeente én samenleving). Op het podium kunnen wijchenaren hun groene gezicht laten zien.	-€ 15.000	-€ 15.000		
7	Leerplicht: Ziekmeldingen terugbrengen	M@ZL is een integrale aanpak, ontwikkeld door de GGD om ziekteverzuim vroegtijdig te signaleren en te begeleiden. Met dit project kunnen twijfelachtige ziekmeldingen van leerlingen onderzocht worden, zodat enerzijds het verzuim wordt tegengegaan en anderzijds vroegtijdige signalering van ernstiger problematiek plaatsvindt. Dit project past binnen onze preventieve aanpak en gaat uit van samenwerking tussen scholen, jeugdarts en leerplichtambtenaren en is een versterking en verbetering van de huidige samenwerking. Van alle soorten verzuim (absoluut verzuim, luxeverzuim en vrijstellingen) valt met het terugdringen van het signaalverzuim, waaronder twijfelachtige ziekmeldingen) de meeste winst te behalen, zowel kwantitatief als kwalitatief. Het signaalverzuim is bijna 50% van het verzuim en het is vaak voor voorbode van onderliggende problematiek. Met de vroegtijdige aanpak hiervan kunnen leerlingen eerder naar school en voorkomt het zwaardere zorg later. Met de start van het project zullen de meldingen voor de jeugdarts het eerste jaar met 7 à 8% toenemen. We starten met een pilot jaar inclusief nulmeting. . Na evaluatie beoordelen we of het een structurele meerwaarde heeft.	€ 30.000			

Nr.	Onderwerp	Advies vakafdeling	2018	2019	2020	2021
8	Strategisch regionaal adviseur OOV	Om uitvoering te geven aan het Integraal Veiligheidsplan Tweestromenland is samenwerking tussen gemeenten essentieel. Hiertoe biedt een Strategisch Adviseur voor de integrale veiligheid een uitkomst. De huidige Adviseur is tijdelijk aangesteld en wordt gefinancierd uit bestaande veiligheidsbudgetten.	€ 20.000			
9	Versnellen aanpak slechte bermen	Onder nieuw beleid is als PM post (€ 50k) opgenomen voor de structurele verbetering van de bermen. Uit de inventarisatie 2015 is gebleken dat van de 84 wegen er 24 zijn met zeer slechte bermen. Met het structurele bedrag kunnen we binnen 60 jaar alle benodigde bermen aanpakken. Indien versnelling gewenst is, dienen incidentele middelen beschikbaar gesteld te worden.	PM	PM	PM	PM
10	Uitbreiding parkeren in woonwijken	Conform het coalitieakkoord is er prioriteit om parkeren in woonwijken te veranderen, waarbij grijs en groen in evenwicht blijven. Door ontbreken van financiële ruimte worden verzoeken nu afgewezen.	€ 10.000			
11	Afboeken boekwaarde basisschool St. Jan Baptist	I.v.m. MFA Batenburg.		€ 221.000		
12	Sloop en herinrichting terrein St. Jan Baptist	I.v.m. MFA Batenburg.		PM		
13	Omgekeerd Inzamelen	Het besluit van de gemeenteraad om het traject voor omgekeerd inzameling met een half jaar te verlengen heeft consequentie voor met name het communicatietraject. Oorspronkelijk was het de bedoeling om het gehele project in een kort tijdsbestek voor het einde van het jaar uit te rollen. Dit had met name voor de communicatiekosten een positief effect omdat een aantal zaken in één brief kon worden gecommuniceerd /papier, plastic en ondergrondse containers/. De gemeenteraad hecht grote waarde aan een goed en gedegen communicatietraject. Door het langere tijdspad is het nu vanuit communicatief oogpunt en zorgvuldigheid niet juist om nu al te communiceren over zaken die we pas volgend jaar gaan uitrollen. Dit betekent meer communicatiemomenten. Meer brieven, een extra bijeenkomst en meer ondersteuning DAR. Dit leidt niet tot een stijging van de reinigingsheffing.	€ 50.000			
10	Verkeersscheiding A50	Het scheiden van het landbouw- en fietsverkeer op de parallelwegen van de A50. Betreft eigen bijdrage in aanvraag subsidie.	€ 85.000			
11	Mozaïek, vervangen trekkenwand	Vervanging trekkenwand theater, te faciliteren door middel van subsidie.	€ 100.000			
12	Mozaïek, tribune	Vervanging tribune theater, te faciliteren door middel van subsidie.	€ 80.000			
13	Bouwleges	Actualisatie van de inkomsten uit bouwleges	-€ 31.000	-€ 106.000	-€ 12.000	
14	Decentralisaties Jeugd/WMO nieuw	Investering om de beoogde ombuiging te faciliteren.	€ 500.000			
	TOTAAL mutatie Kaderbrief / Programmabegroting		**€ 904.000**	**€ 115.000**	**-€ 12.000**	**€ 0**
	AANVULLING ADSD					
	Glasvezel in het buitengebied	Bekostiging regionaal projectenbureau breedbandinternet. Het team gaat zich bezig houden met haalbarheidsonderzoek, evt planvorming en inventarisatie voor de verglazing van de buitengebieden van de deelnemende gemeenten.	€ 50.000			
	Duurzame zorginfrastructuur Alverna	Dit betreft het deel van de dekking voor de bijdrage aan duurzame zorginfrastructuur dat ten laste van de algemene reserve wordt gebracht.	€ 68.523			
	De frictiekosten functieboek 1 WDW	De inschatting van de frictiekosten van het huidige management volgens de eerste berekening na het bekend maken van nieuw management WDW.	€ 500.000			
	De frictiekosten functieboek 1 WDW	Inzet huidige reserve frictiekosten personeel.	-€ 485.000			

Nr.	Onderwerp	Advies vakafdeling	2018	2019	2020	2021
	De frictiekosten functieboek 1 WDW	Aanvulling van de reserve frictiekosten personeel.	€ 150.000			
	Verkenning afronding EVZ	Om input te kunnen krijgen voor de ingediende motie over de EVZ moeten we starten met een verkenning naar de afrondingsmogelijkheden voor de EVZ. Wat moet waar nog gebeuren en wat gaat dat kosten. De kosten zullen met name externe adviezen en ondersteuning betreffen.	€ 15.000			
	Openhouden Molenhuis	Zolang het molenhuis in ons bezit blijft, hebben we daar vaste lasten die door lopen.	€ 13.000			
	IBOR versnellen bermen	In samenspraak met de diverse leefbaarheidsgroepen en het ZLTO is in het buitengebied in 2015 een inventarisatie gemaakt van wegen in het buitengebied waarvan de bermen slecht zijn. Uit die inventarisatie blijkt dat van de 84 wegen er 38 zijn met slechte bermen. Daarvan hebben 24 wegen zeer slechte bermen. De totale lengte van deze wegen bedraagt ca. 32 km. De afgelopen jaren zijn van 2 wegen de bermen met incidentele middelen opgeknapt, te weten de Flerdeweg en Neerveld. De Bergharensestraat en Oude Schaarsestraat worden dit jaar opgeknapt. Er resteren nog 20 wegen. De kosten van deze opknapwerkzaamheden worden geraamd op € 2,5 miljoen. Het voornemen is de verbeterwerkzaamheden aan die 20 wegen gefaseerd uit te voeren waarbij er steeds kritisch gekeken wordt naar mogelijkheden om werk met werk te maken. Dat gebeurt dit jaar ook met de Bergharensestraat en de Oude Schaarsestraat. Daarmee drukken we de investeringskosten met ruim 2/3 van de kosten.	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 0
	Kerkeveld verkeersmaatregelen, aanpak kruising Kerkedreef/de Meren/Diemewei	De verkeersdoorstroming verbeteren en verduidelijken bij de ingangskruising van de wijk. Dit realiseren via het aanbrengen van middengeleiders.	€ 278.000			
	Kerkeveld verkeersmaatregelen, infrastructurele maatregelen bij de Trinoom	Bij De Trinoom de volgende infrastructurele maatregelen te treffen: Een informele schoolroute rechtsom in te stellen De doorsteek De Lingert Diemewei open te stellen Parkeerstroken aan te leggen aan de kant van de school. De huidige kiss-and-ride strook te halveren, en deze vrijgekomen ruimte te herinrichten tot de opstelplaats voor ouders en een fietsenstalling voor leerlingen. Een vrij liggende fietsverbinding tussen Diemewei 46e straat en de Marskramer aan te leggen.	€ 330.000			
	Kerkeveld verkeersmaatregelen, kleine maatregelen	Als eerste De Meren 11e straat naar De Meren 10e straat af te sluiten voor gemotoriseerd verkeer. De drempel de Gamert 20e straat doortrekken en te verbinden met de drempel van de Meren/Woordsestraat en een extra drempel in de Diemewei 40e straat.	€ 16.000			
	Rioolvoorziening, aanvulling verwacht tekort	Bij de actualisatie van de rioolvoorzieningen blijkt aanvullende dotaties benodigd te zijn om de toekomstige uitgaven te kunnen afdekken.	€ 2.000.000	€ 2.000.000		
	Dorpstraat 73	Correctie ivm gewijzigde verkoopvoorwaarden grond (huurkoop 6 jaar). Baten zijn opgenomen in het structurele perspectief.	€ 60.000			
	Actualisatie bouwleges	Betreft bijstelling van de inkomsten uit bouwleges, naast de structureel geraamde inkomsten.	-€ 7.000	€ 43.000	€ 36.000	
	Bibliotheek	Er zijn 5 scenario's aangeleverd waarvan scenario 5a dit scenario naast de jaarlijkse indexatie (opgenomen onder onderwerp 'indexering gesubsidieerde instellingen) nog een jaarlijks exploitatietekort oplevert. Deze incidentele post wordt in 2018 ingezet voor de frictie- en organisatiekosten.	€ 15.000	€ 0	€ 0	€ 0
	Ziekmeldingen terugbrengen	M@ZL is een integrale aanpak, ontwikkeld door de GGD om ziekteverzuim vroegtijdig te signaleren en te begeleiden. Met dit project kunnen twijfelachtige ziekmeldingen van leerlingen onderzocht worden, zodat enerzijds het verzuim wordt tegengegaan en anderzijds vroegtijdige signalering van ernstiger problematiek plaatsvindt. Dit project past goed binnen onze preventieve aanpak en gaat uit van samenwerking tussen	-€ 18.500	€ 5.750		

Nr.	Onderwerp	Advies vakafdeling	2018	2019	2020	2021
		scholen, jeugdarts en leerplichtambtenaren en is een versterking en verbetering van de huidige samenwerking. Van alle soorten verzuim (absoluut verzuim, luxe verzuim en vrijstellingen) valt met het terugdringen van het signaalverzuim, waaronder twijfelachtige ziekmeldingen) de meeste winst te behalen, zowel kwantitatief als kwalitatief. Het signaalverzuim is bijna 50% van het verzuim en het is vaak voor voorbode van onderliggende problematiek. Met de vroegtijdige aanpak hiervan kunnen leerlingen eerder naar school en voorkomt het zwaardere zorg later. Met de start van het project zullen de meldingen voor de jeugdarts het eerste jaar met 7 à 8% toenemen. Ook gaan we een nulmeting doen, om het effect van de aanpak te meten. De GGD kan met de pilot starten op 01-01 2018 en deze duurt anderhalf jaar. De kosten zijn € 11.500 per jaar. Voor 2019: € 5.750.				
	Planeconoom	Binnen bedrijfsvoeringsorganiatie geen middelen. Insteek t.l.v. projecten. In Wijchen zijn deze kosten niet geraamd in de huidige projecten. Bij nieuwe projecten/actualisatie bestaande deze kosten ramen.	€ 20.000	€ 0	€ 0	€ 0
	Vergroening elektriciteit	De projectkosten voor de vergroening van elektriciteit over de jaren 2018 tot en met 2023 zijn € 5k per jaar.	€ 25.000	€ 0	€ 0	€ 0
	Parkstructuur everardusplein	Herinrichting van het Everardusplein met een parkstructuur.	€ 0	€ 49.000	€ 0	€ 0
	Duurzaamheid	Betreft voortzetting van de duurzaamheid ingezet in de begroting 2017. Structureel is hier vanaf 2019 al rekening mee gehouden.	€ 25.000			
	Evenementen	Betreft voortzetting van de reparatie van het evenementen budget ingezet in de begroting 2017. Structureel is hier vanaf 2019 al rekening mee gehouden.	€ 25.000			
	Maatschappelijke stage	Betreft voortzetting van bestaande subsidie die voor 2 jaren incidenteel in de begroting heeft gestaan (2015 en 2016). Uit een evaluatie is gebleken dat de maatschappelijke stage succesvol is en het vrijwilligerswerk een positiever imago heeft gekregen bij de middelbare scholieren wat ook aansluit bij de uitgangspunten van de participatiesamenleving.	€ 7.000			
	Afdekken uitzettingen WDW	uitgangspunt bij de begroting van de werkorganisatie is budget neutraal. Echter het pendelverkeer tussen Druten en Wijchen en de gewijzigde arbeidsvoorwaarden leiden tot meerkosten.	€ 76.000			
	Inhuur implementatie populatie gebonden bekostiging	Conform B&W besluit 17.3898 wordt de benodigde incidentele capaciteit voor de implementatie van de populatie gebonden bekostiging voor 1 jaar ingeschat.	€ 103.500			
	Afdekken risicoprofiel decentralisaties	In het meerjarenperspectief zijn taakstellingen opgenomen voor de Wet BUIG en de decentralisaties. Voorzichtigheidshalve reserveren we hiervoor bedragen ter afdekken van het risico dat de taakstellingen niet behaald worden.	€ 400.000	€ 707.000	€ 1.187.000	
	Afdekking Algemene reserve	Ter afdekking van bovenstaande posten wordt de Algemene Reserve ingezet	€ -4.720.523	€ -3.069.750	€ -1.361.000	
	TOTAAL BEGROTING 2018		**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**

Bijlage 9: Verloop Algemene Reserve

AR: Algemene Reserve							
Algemeen							
Programma(nummer)	7b	Bestuur					
Kostenplaats	90001		1e jaar:	< 2011			
Afdeling	FIA		Nr. Raadsbesluit:				
Doel reserve/voorziening							
Weerstandsvermogen, omvang afhankelijk van omvang niet gedekte risico's.							
Omvang & duur							
		MJB					
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
Stand per ultimo boekjaar		10.810.739	15.483.216	12.942.693	11.511.893	11.344.133	12.041.780
	ADSD begroting 2017	10.662.230	11.861.230	12.673.230	17.466.230	20.192.230	22.092.230
	Verschil t.o.v. ADSD 2017	148.509	3.621.986	269.463	-5.954.337	-8.848.097	-10.050.450
Toelichting							
Weerstandsvermogen, omvang afhankelijk van risicoprofiel. Het resultaat 2016 is de jaareindeverwachting van de augustus rapportage 2016							
Mutaties							
Stand per:	1 januari 2017						10.810.739
Datum	Omschrijving				Toevoeging	Onttrekking	
2017	Aanvullend krediet ambtelijke Fusie (16 7b 1635)					1.490	
2017	Vrijval risico reserve nieuwbouw (RABO)				800		
2017	Resultaat 2016 (jaarrekening 2016) Algemene Dienst				2.955		
2017	Resultaat 2016 (jaarrekening 2016) Bouwgrondexploitatie				351		
2017	Winstuitkering GR Bijsterhuizen 2017				3.500		
2017	Afdekking incidenteel perspectief (Begroting 2017)					1.175	
2017	16/989 Afdekking subsidie Laverna					69	
2017	16/1701 Gebiedsperspectief Centrum					50	
2017	Voorbereidingskrediet Hart van Zuid (raadsvoorstel in omloop)					150	
2018	Afdekking Pauzelandschap					400	
2018	Resultaat 2017 (rapportage juni) Algemene Dienst				1.599		
2018	Resultaat 2017 (ADSD 2018) Bouwgrondexploitatie				1.331		
2018	Winstuitkering GR Bijsterhuizen 2018 (ADSD 2018)				0		
2018	Afdekking incidenteel perspectief (Kaderbrief 2018)					1.254	
2018	Extra afdekking incidenteel 2018 ADSD					3.817	
2019	Resultaat 2018 (ADSD 2018) Algemene Dienst				566		
2019	Resultaat 2018 (ADSD 2018) Bouwgrondexploitatie				730		
2019	Winstuitkering GR Bijsterhuizen 2019 (ADSD 2018)				0		
2019	Extra afdekking incidenteel 2019 ADSD					2.727	
2020	Resultaat 2019 (ADSD 2018) Algemene Dienst					370	
2020	Resultaat 2019 (ADSD 2018) Bouwgrondexploitatie				7		
2020	Winstuitkering GR Bijsterhuizen 2020 (ADSD 2018)				1.500		
2020	Extra afdekking incidenteel 2020 ADSD					1.305	
2021	Resultaat 2020 (ADSD 2018) Algemene Dienst					302	
2021	Resultaat 2020 (ADSD 2018) Bouwgrondexploitatie				0		
2021	Winstuitkering GR Bijsterhuizen 2021 (Kaderbrief 2018)				1.000		
2021	Extra afdekking incidenteel 2021 ADSD					0	
2022	Resultaat 2021 (ADSD 2018) Algemene Dienst				1.010		
2022	Resultaat 2021 (ADSD 2018) Bouwgrondexploitatie				0		

Bijlage 10: Investeringslijst en kredietverlening 2018 - 2019

			Jaar van oplevering			
Nr	**Activa-omschrijving**	**Jaar krediet-verlening**	**2018**	**2019**	**Raad**	**College**
1	Oosterpark	2018	€ 300.000			X
2	Kasteeltuin	2018	€ 200.000			X
3	MFA Batenburg	2018	€ 1.500.000		X	
4	Pauzelandschap huidige gemeentekantoor	2018	€ 400.000		X	
5	Verkeersontwikkeling Kerkeveld	2018	€ 624.000		X	
6	Ontwikkeling Hernen Bergharen	2018	€ 500.000		X	
	IHP					
7	Trinoom- Huurlingsedam 1e inrichting (t/m 1191 m2)	2019		€ 22.992		X
8	Trinoom, 30e + 31e groep, verbouwing bestaande BSO-lokalen	2019		€ 25.318		X
9	Trinoom-Huurlingsedam 1e inrichting 4903 m2	2019		€ 10.949		X
10	Trinoom-Huurlingsedam 1e inrichting 5134 m2	2019		€ 29.865		X
	Vervangingsplan Openbare Werken					
11	voertuig 3: Vrachtwagen BX-PV-60	2018	€ 154.932			X
12	Selectieve afsluiting integrale vervanging	2018	€ 200.000			X
13	Sneeuwploeg 1: Epoke JMK2750 (VV 000242)	2018	€ 9.560			X
14	Sneeuwploeg 2: Epoke JMK2750 inhuur (VV 000243)	2018	€ 9.560			X
15	Afkoppelen riolering 2018	2018	€ 150.000			X
16	Waterkwaliteitspooronderzoek	2019		€ 50.000		X
17	Snipperwagen	2019		€ 7.701		X
18	Versnipperaar (VV000443)	2019		€ 25.000		X
19	Verruiming A watergang achter overstort BBB zesweg fase 2	2019		€ 2.019		X
20	Afkoppelen riolering 2019 KB18 onontkoombaar	2019		€ 2.019		X
21	**ICT**					X
22	Actieve componenten	2018	€ 35.000			X
23	Tablets raad	2018	€ 30.000			X
24	GWS4All	2018	€ 285.000			X
25	KAS4All	2018	€ 20.000			X
26	GWW-Bestek	2018	€ 10.000			X
27	GWW-keet	2018	€ 10.000			X
28	Autocad Topocad	2018	€ 40.000			X
29	Automatiseringsbeleidsplan	2018	€ 29.500			X
30	Net Promotor Score	2018	€ 60.000			X
31	Doorontwikkelen Digitale dienstverlening	2018	€ 40.000			X
32	Invoering Basisregistratie Ondergrond (BRO)	2018	€ 10.000			X
33	Overgang Wion naar Wibon	2018	€ 2.000			X
34	Aanschaf burgerschouwapp	2018	€ 4.000			X

			Jaar van oplevering			
Nr	**Activa-omschrijving**	**Jaar krediet-verlening**	**2018**	**2019**	**Raad**	**College**
35	Inspectiemodule bestekken	2018	€ 5.000			X
36	Basisregistraties personen (BRP)	2018	€ 54.000			X
37	Implementatie gegevensmagazijn	2018	€ 60.000			X
38	BAG aanvullingen	2019		€ 57.500		X
39	Inrichting klantvolgsysteem	2019		€ 25.000		X
40	Afname Kadaster (NUP)	2019		€ 15.000		X
41	Website fase 1 (Hippo 2012 + web en dienstrichtlijnen)	2019		€ 98.000		X
42	Doorontwikkelen website	2019		€ 19.300		X
43	KCC Infrastructuur	2019		€ 8.000		X
44	BIM / EGD (koppeling Join)	2019		€ 8.500		X
45	GISVG-AVR	2019		€ 101.000		X
	Overig					
46	Stemhokjes Vervanging inv. 2009	2019		€ 22.500		X

Bijlage 11: Onderhoudsplan Vastgoed

100.01	Het Molenhuis	€	15.794
100.04	Gemeentekantoor	€	48.262
100.05	Kasteel-Raadhuis	€	91.104
100.07	Fractiekamers Koetshuis	€	20.240
100.08	Beltmolen	€	12.230
100.09	Gemeentewerf	€	154.641
100.10	Muziekkiosk Bergharen	€	250
100.11	Pompgebouwen	€	4.500
100.16	Toren Balgoij	€	11.158
100.17	Gemeentekantoor (Rabo)	€	22.000
	Subtotaal gebouwgroep 100	**€**	**380.179**
400.01	Wijkcentrum Achterom (incl Achterlo/Smashing)	€	56.527
400.04	Wijkcentrum Ozo	€	35.305
400.05	Wijkcentrum Zuiderpoort (incl sportzaal)	€	34.293
400.06	Wijkcentrum Paschalishonk	€	48.773
400.07	Wijkcentrum Waaijershof	€	12.419
400.09	Dorpshuis de Oase	€	11.283
400.10	Dorpshuis 't Ballegoyke	€	35.610
400.11	Dorpshuis de Mijlpaal	€	24.094
400.14	Kinderdagverblijf de Eerste Stap 't Laantje 6	€	24.382
400.17	SCEC 't Mozaiek	€	221.780
400.19	Peuterspeelzaal Olleke Bolleke	€	6.100
	Subtotaal gebouwgroep 400	**€**	**510.566**
500.04	MFA Noorderlicht	€	67.052
500.09	MFA Speelhoeve	€	110.676
500.13	MFA Suikerberg	€	39.691
500.22	MFA De Zandloper/Kulturhus	€	62.426
500.25	MFA de Brink	€	27.119
	Subtotaal gebouwgroep 500	**€**	**306.964**
600.02	Gymzaal de Buizerd	€	29.178
600.06	Sportzaal Achterlo/Smashing	€	10.041
600.07	Sportzaal Zuiderpoort	€	4.076
600.34	Sportzaal De Slingert	€	7.073
600.35	Sporthal Arcus	€	214.353
	Subtotaal gebouwgroep 600	**€**	**264.721**
700.xx	Kunstwerken	€	23.930
	Subtotaal gebouwgroep 700	**€**	**23.930**
200.xx	Evenementenkasten	€	12.320
	Subtotaal gebouwgroep 200	**€**	**12.320**
	Eindtotaal	**€**	**1.498.680**

Bijlage 12: Voorbeeldaanslagen meerpersoonshuishoudens

Aanslag gemeentelijke belastingen	***2017***	***Aanslag gemeentelijke belastingen***	***2018***
WOZ-waarde	*200.000*	*WOZ-waarde*	*212.000*
OZB – eigendom	246,60	OZB – eigendom	254,61
Rioolrecht eigendom	78,20	Rioolrecht eigendom	100,49
Rioolrecht gebruik	73,00	Rioolrecht gebruik	58,30
Afvalstoffenheffing	196,68	Afvalstoffenheffing	187,89
Totaal 2017	**594,48**	**Totaal 2018**	**601,29**
Aanslag gemeentelijke belastingen	***2017***	***Aanslag gemeentelijke belastingen***	***2018***
WOZ-waarde	*300.000*	*WOZ-waarde*	*319.000*
OZB – eigendom	369,90	OZB – eigendom	383,12
Rioolrecht eigendom	117,30	Rioolrecht eigendom	151,21
Rioolrecht gebruik	109,50	Rioolrecht gebruik	87,73
Afvalstoffenheffing	196,68	Afvalstoffenheffing	187,89
Totaal 2017	**793,38**	**Totaal 2018**	**809,94**
Aanslag gemeentelijke belastingen	***2017***	***Aanslag gemeentelijke belastingen***	***2018***
WOZ-waarde	*400.000*	*WOZ-waarde*	*419.000*
OZB – eigendom	493,20	OZB – eigendom	503,22
Rioolrecht eigendom	156,40	Rioolrecht eigendom	198,61
Rioolrecht gebruik	146,00	Rioolrecht gebruik	115,23
Afvalstoffenheffing	196,68	Afvalstoffenheffing	187,89
Totaal 2017	**992,28**	**Totaal 2018**	**1.004,94**
Aanslag gemeentelijke belastingen	***2017***	***Aanslag gemeentelijke belastingen***	***2018***
WOZ-waarde	*500.000*	*WOZ-waarde*	*512.000*
OZB – eigendom	616,50	OZB – eigendom	614,91
Rioolrecht eigendom	195,50	Rioolrecht eigendom	242,69
Rioolrecht gebruik	182,50	Rioolrecht gebruik	140,80
Afvalstoffenheffing	196,68	Afvalstoffenheffing	187,89
Totaal 2017	**1.191,18**	**Totaal 2018**	**1.186,29**

Bijlage 13: Lijst van afkortingen

Afkorting	Betekenis
Alg.	Algemene / Algemeen
ABP	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBZ	Bijzonder Bijstand Zelfstandigen
BGE	Bouwgrondexploitatie
BGT	Basisregistratie Grootschalige Topografie
BOA	Buitengewoon opsporingsambtenaar
BOS-impuls	Tijdelijke stimuleringsregeling Buurt-Onderwijs en Sport
BSO	Buitenschoolse opvang
BTW	Belasting (over de) Toegevoegde Waarde (omzetbelasting)
Ca.	Circa (ongeveer)
CDVR	Centrale voorziening decentrale regelgeving
CJG	Centrum voor jeugd en gezin
CMW	Stichting Centrummanagement Wijchen
CVV	Collectieve vervoersvoorziening
DD-JGZ	Digitaal Dossier Jeugdgezondheidszorg (voorheen Elektronisch Kinddossier)
DOP	Dorpsontwikkelingsplan
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
EHS	Ecologische Hoofdstructuur
EKD	Elektronisch Kinddossier
ESF	Europees Sociaal Fonds
FTE	Fulltime eenheid /eenheden
GBKN	Grootschalige Basiskaart Nederland
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GIS	Geografisch informatiesysteem
GO	Georganiseerd Overleg
GR	Gemeenschappelijke regeling
GSP	GroenStructuurPlan
GTR	Geld terug regeling
GUP	Gebiedsuitvoeringsplan
GVVP	Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan
(wet) HOF	(Wet) Houdbaarheid Overheidsfinancien
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IHP	Integraal Huisvestingsprogramma Onderwijs
IBOR	Integraal Beheer Openbare Ruimte
IPO	Interprovinciaal Overleg
J&J-beleid	Jeugd- en Jongerenbeleid
JOP	Jongerenontmoetingsplek
KCA	Klein Chemisch Afval
KCC	Klantcontactcentrum
KING	Kwaliteitsinstituut Nederlandse gemeenten
LBG	Leefbaarheidsgroepen
LEA	Lokaal Educatieve Agenda
LOP	Landschapsontwikkelingsplan
LVB	Licht verstandelijk beperkten
Marap	Managementrapportage
Mbo	Middelbaar beroepsonderwijs
MGR	Modulaire Gemeenschappelijke Regeling
MIO	MeerjarenInvesteringsOverzicht
MJB	Meerjarenbegroting

Afkorting	Betekenis
MJOP	Meerjaren Onderhoudsplan
MMHVG	Nota "Mensen hebben het verschil gemaakt" (Begroting 2014)
NUP	Nationaal Uitvoeringsprogramma Dienstverlening (en e-overheid)
ODRN	Omgevingsdiensten Regio Nijmegen
OKE (wet OKE)	Wet ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie
OR	Ondernemingsraad
OVL	Openbare verlichting
P&C	Planning en Control
PGB	Persoonsgebonden budget
Prorap	Programmarapportage
PSZ	Peuterspeelzaal
RBGZ	Regionale Brandweer Gelderland Zuid
ROF	Rechtmatigheidsformulier
RSA	Renovatieplan Sportaccommodaties
RSO	Richtlijn Sportdeelname Onderzoek
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
SHARP	Selectief Hoogwaardig ARcheologischProgramma
SHV	Schuldhulpverlening
SMI	Sociaal medische indicatie
SOP	Stadsontwikkelingsplan
SVE	Stichting Volwasseneducatie
SW	Sociaal werkvoorzieningschap / Sociale Werkplaats
TSO	Tussenschoolse opvang
UvW	Unie van Waterschappen
V.s.v.	Voortijdige Schoolverlaters
Vmbo	Voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VRGZ	Veiligheidsregio Gelderland Zuid
VSO	Voorschoolse opvang
VSV	Voortijdige Schoolverlaters
VVP	Vervangingsplan(nen)
VVP	Vervangingsplan
WABO	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WAO	Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering
WEB	Wet Educatie Beroepsonderwijs
Wet BUIG	Wet bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten
WGA	Werkhervattingsregeling Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten
WGR	Wettelijk (ingestelde) Gemeenschappelijke Regeling
WIJ	Wet Investeren in Jongeren
WKPB	Wet Kenbaarbeid Publiekrechtelijke Beperkingen
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
Wro	Wet ruimtelijke ordening
WSW	Wet sociale werkvoorziening
WWB	Wet Werk en Bijstand
WWNV	Wet Werken Naar Vermogen
ZAT	ZorgAdviesTeam
ZVW	Zorgverzekeringswet
ZZG	Zorggroep Zuid-Gelderland